

Regionstyrelsens protokoll

Sammanträdesdatum: 2021-10-06

Tid: 13:00 – 15:19

Plats: styrelserummet, Regionhuset i Luleå samt digitalt

§ 186-210

Beslutande

Kenneth Backgård (SJVP), ordf.

Linda Frohm (M), v ordf.

Dan Ankarholm (SJVP)

Doris Messner (SJVP)

Johnny Åström (SJVP)

Lennart Ojanlatva (SJVP)

Monica Nordvall Hedström (M),
ers.

Majvor Sjölund (C), ers.

Glenn Berggård (V)

Anders Öberg (S)

Elisabeth Lindberg (S)

Ia Uvberg (S), ers.

Ann-Sofi Isaksson (S)

Lennart Åström (S)

Marianne Sandström (SD)

Övriga närvarande

Anna-Stina Nordmark Nilsson, regiondirektör

Sekreterare

Henrik Berg

Justerat den   oktober 2021

Justerat den   oktober 2021

Kenneth Backgård, ordförande

Anders Öberg, justerare

Innehållsförteckning

Val av protokolljusterare.....	3
Fastställande av slutlig föredragningslista	4
Fastställande av närvarorätt vid sammanträdet	5
Återrapportering från regionstyrelsens temasammanträde 2021-10-06.	6
Återrapportering av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören	7
Meddelanden till regionstyrelsen 2021-10-06	8
Delegationsbeslut anmälda till regionstyrelsen 2021-10-06.....	9
Strategisk plan 2022-2024.....	11
Regiondirektörens rapport	16
Investeringsbeslut gällande röntgensystem.....	17
Ändrade regler för ersättning till stödpersoner	19
Delårsrapport Regionala utvecklingsnämnden, augusti 2021.....	21
Delårsrapport Patientnämnden, augusti 2021	25
Delårsrapport Region Norrbotten, augusti 2021	29
Avsättning av medel till kapitalförvaltning 2021	37
Riktlinje för arbetsmiljöarbete i Region Norrbotten	39
Uppdrag till regionfullmäktiges beredningar	41
Val av ny ersättare i styrelsen för Matlaget i Gällivare AB	45
Revisionsrapport Palliativ vård – uppföljande granskning	46
Revisionsrapport Samlad uppföljande granskning.....	50
Motion 12-2020 om närvarorätt vid patientnämndens sammanträden	53
Motion 2-2021 om medlemskap i föreningen Klimatkommunerna	55
Remiss – God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa	57
Remiss – Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar	60
Remiss – Börja med barnen! – En sammanhållen god och nära vård för barn och unga	63

§ 186**Val av protokolljusterare****Regionstyrelsens beslut**

Regionstyrelsen beslutar utse ledamoten Anders Öberg (S) att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 187

Fastställande av slutlig föredragningslista

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att fastställa föredragningslistan.

§ 188

Fastställande av närvarorätt vid sammanträdet

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att sammanträdet, med undantag av ärendet ”Investeringsbeslut gällande röntgensystem”, ska vara öppet för allmänheten.

§ 189**Återrapportering från regionstyrelsens
temasammanträde 2021-10-06**

Dnr 1251-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Ordföranden informerar om regionstyrelsens temasammanträde under förmiddagen. Vid temasammanträdet lämnade divisionscheferna Per Berglund och Anna Pohjanen, smittskyddsläkare Anders Nystedt och sektionschef Ulf Karlsson information om aktuellt läge i hälso- och sjukvården, pandemin, vaccinationsläget och kommande arbete kopplat till detta.

§ 190

Återrapportering av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören

Dnr 1250-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

I regionstyrelsens plan framgår bland annat styrelsens uppdrag till regiondirektören. Styrelsen kan också ge regiondirektören uppdrag kopplade till styrelsens behandling av olika ärenden. För att ge styrelsen aktuell och löpande information om de åtgärder som vidtagits med anledning av olika uppdrag finns en återkommande punkt vid varje styrelsesammanträde, där aktuella uppdrag redovisas. Uppdragen och vidtagna åtgärder redovisas i en sammanställd bilaga. Där framgår även var uppdragen kommer ifrån.

Återrapporteringen delges styrelsen, som kan lägga informationen till handlingarna eller ge regiondirektören kompletterande uppdrag, alternativt efterfråga ytterligare information vid behov.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Sammanställning av regionstyrelsens uppdrag till regiondirektören 2021-10-06

§ 191

Meddelanden till regionstyrelsen 2021-10-06

Dnr 1141-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare

Glenn Berggård (V)

Ämne

Initiativärende 11-2021 om uppdatering av riktlinje vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda

Polsam

Protokoll 2021-09-09

Regionala utvecklingsnämnden

Protokoll 2021-09-30

Bilagor:

Initiativärende 11-2021 om uppdatering av riktlinje vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda

Polsam:s protokoll 2021-09-09

Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2021-09-30

§ 192**Delegationsbeslut anmälda till
regionstyrelsen 2021-10-06**

Dnr 1119-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att godkänna redovisning av delegationsbeslut 2021-10-06.

Ärendet

Följande delegationsbeslut redovisas:

Regionstyrelsens ordförande

Remissyttrande Fortsatt förlängning av begränsningsförordningen och förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, dnr 1101-2021

Fullmakt – bolagsstämma Norrbottens Turistråd AB

Regiondirektören

Avskrivning av fordringar, september 2021

Ekonomidirektören

Avskrivning av fordringar del 1, september 2021

Avskrivning av fordringar del 2, september 2021

Hälso- och sjukvårdsdirektören

Remissyttrande – Vägledning – stöd för arbetssättet fast läkarkontakt, dnr 1061-2021

Verksamhetschefen för upphandling

Delegationsbeslut upphandling 2021-08-09 – 2021-09-02

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Remissyttrande Fortsatt förlängning av begränsningsförordningen och förordningen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Fullmakt – bolagsstämma Norrbottens Turistråd AB

Delegationsbeslut upphandling 2021-08-09 – 2021-09-02

Regiondirektörens avskrivning av fordringar, september 2021

Ekonomidirektörens avskrivning av fordringar del 1, september 2021

Ekonomidirektörens avskrivning av fordringar del 2, september 2021

Remissyttrande Fast läkarkontakt

§ 193**Strategisk plan 2022-2024**

Dnr 1121-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att

1. Fastställa Strategisk plan 2022-2024
2. Skattesatsen är oförändrad 2022 och uppgår till 11,34 kronor per skattekrona.

Reservationer

Glenn Berggård (V), Anders Öberg (S) och Marianne Sandström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen konstaterar att det finns stor osäkerhet och stora utmaningar både i dag och framöver. Den strategiska planen anger inriktningen för våra verksamheter för kommande år. Det görs med stor framtidstro. Planen konstaterar också att arbetet med omställningen för att nå budget i balans över tid behöver fortsätta och att de strategiska målen ska genomsyra all verksamhet. Vidare konstateras att regionen står inför en stor utmaning att samtidigt hantera de uppskjutna vårdbehov som uppstått till följd av pandemin.

För en långsiktigt hållbar ekonomi måste regionen genomföra den påbörjade omställningen som innebär åtgärder på motsvarande 700 mnkr. I denna plan tas sista steget i att minska ramarna till regionstyrelse och regional utvecklingsnämnd samtidigt som arbetet med divisionernas anpassning till beslutade budgetramar fortgår.

Sammanfattning

Regionfullmäktige anger strategisk riktning, särskilda uppdrag och strategiska mål för regionen i planen.

Den strategiska inriktningen innebär att effektivisering ska ske av sjukvård och tandvård, arbetsätt, administration, service och regional utveckling. Återställning av uppskjutna vårdbehov har stort fokus under planperioden.

Årets resultat enligt budget är 594 mnkr 2022, 531 mnkr 2023 och 477 mnkr 2024 vilket innebär att regionen uppfyller det finansiella målet om ett balanskravsresultat på (1) procent av skatt, utjämning och generella statsbidrag. Framskrivningen av resultatbudgeten visar även att marginalerna är små för att uppnå balanskravsresultatet 2025-2026.

Ärendets behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslår bifalla det liggande förslaget.

Glenn Berggård (V) föreslår avslå punkt 1 i det liggande förslaget, att bifalla vänsterpartiets förslag till strategisk plan 2022-2024 samt att bifalla punkt 2 i det liggande förslaget.

Anders Öberg (S) föreslår avslå punkt 1 i det liggande förslaget, att bifalla socialdemokraternas förslag till strategisk plan 2022-2024 samt att bifalla punkt 2 i det liggande förslaget.

Marianne Sandström (SD) föreslår avslå punkt 1 i det liggande förslaget, att bifalla sverigedemokraternas förslag till strategisk plan 2022-2024 samt att bifalla punkt 2 i det liggande förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden ställer punkt 1 i det liggande förslaget mot Glenn Berggårds, Anders Öbergs och Marianne Sandströms respektive förslag och finner att regionstyrelsen bifaller punkt 1 i det liggande förslaget.

Ordföranden ställer punkt 2 i det liggande förslaget under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ärendet

Ett normalår beslutar regionfullmäktige om en strategisk plan i juni. 2021 har påverkats av pandemin och omställningens införande av ny driftsorganisation, varför strategisk plan fastställs i oktober. Både 2020 och 2021 har kraftigt påverkats av hanteringen av pandemin varför regionfullmäktige i juni 2020 (dnr 799-2020) gav regionstyrelse, regionala utvecklingsnämnden och patientnämnden i uppdrag att till styrelsen redovisa hur pandemin påverkat förutsättningarna att fullgöra uppdrag i Strategisk plan 2020-2022. Till styrelsen skulle även föreslås åtgärder att beakta i kommande budget och strategisk plan. Denna återställningsplan har uppdaterats under 2021.

Den strategiska planen innehåller vision och värdegrund, regionens uppdrag, särskilda uppdrag till nämnderna samt de fem perspektiven med strategiska mål och beskrivningar. De fem perspektiven är samhälle, medborgare, verksamhet, medarbetare och ekonomi.

I en allt mer föränderlig omvärld är det nödvändigt att ha gemensamma strategiska perspektiv där regionen är överens om de viktigaste målsättningarna för hur Norrbotten ska utvecklas. Det behövs strategiska mål som tydligt sammanfattar och beskriver det önskade läget, dit regionen vill nå. Regionens mål är oförändrade från föregående plan. Dessa är:

- Ett livskraftigt län
- Trygga norrbottningar med god livskvalitet
- God, nära och samordnad vård
- Behovsstyrd regional utveckling i samverkan
- Hållbar kompetensförsörjning
- Långsiktigt hållbar ekonomi

För varje mål anges även vilka prioriterade Agenda 2030-mål respektive strategiskt mål bidrar till. Kommande planeringsperiod kommer stort fokus vara etableringen av nya driftsorganisationen och återställning av uppskjutna vårdbehov. Fullmäktige har även fastställt en ny målbild för nära vård där vägen framåt beskrivs i fyra delområden: Min egen kraft tas tillvara, Tillsammans för min trygghet, Sammanhållet och enkelt för mig och Nära mig på bästa sätt.

Utöver målbilden för nära vård samt strategin Framtidens hälsa och vård och den regionala utvecklings-strategin får regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och patientnämnden följande inriktningar och uppdrag.

- Färdigställa den år 2019 påbörjade omställningen för en ekonomi i balans. En kontinuerlig process som innebär såväl kostnadsminskningar som intäktsökningar. (RS, RUN)
- Tydliggöra innehållet på de fem sjukhusen bland annat avseende vårdplatser, akut omhändertagande samt profilering av de enskilda sjukhusen. (RS)
- Tydliggöra primärvårdsuppdraget. (RS)
- Öka patientgenomströmning och mätbara insatser inom vuxenpsykiatri. (RS)
- Utveckla samverkan mellan primärvård och barn- och ungdomspsykiatri. (RS)
- Omställningen ska leda till en modernare organisation som ökar delaktigheten för medarbetare. (RS, RUN)
- Fortsätta decentralisera delar av verksamheten. (RS)
- Minimera patientresandet. (RS)
- Prioritera åtgärder avseende den uppskjutna vård som byggts upp. (RS)
- Omhändertar vårdbehov kopplade till covid-19 och postcovidtillstånd. (RS)
- Utarbeta en gemensam strategi och färdplan för nära vård och omsorg tillsammans med länets kommuner. Strategin ska tydliggöra riktningförändringen inom hälsa, vård och omsorg utifrån den gemensamt beslutade målbilden. (RS)
- Intensifiera utvecklingsarbetet inom modellområde Nära vård och omsorg i Östra Norrbotten. (RS)
- Anpassa beställning inom vårdval Norrbotten så att den utformas för att stödja utvecklingen mot nära vård. (RS)
- Se över den ekonomiska styrningen av hälso- och sjukvården så att den stimulerar förflyttning mot öppnare vårdformer. (RS)
- Öka antalet filialer och servicepunkter inom primärvård. (RS)
- Säkerställa en sammanhållet intensivvård i hela länet. (RS)
- Översyn av avgifter för distanskontakter samt kartlägga ekonomisk påverkan av förändrade avgifter. (RS)

- Utveckla den palliativa vården. (RS)
- Utredda skyndsamt möjligheterna till onkologisk verksamhet inklusive strålning i Sunderbyn. (RS)
- Utredda möjligheterna att investera i en PET-MR. (RS)
- Fortsätta införandet av tjocktarm- och ändtarmcancerscreening. (RS)
- Undersöka möjligheten för Region Norrbotten att ansluta sig till Organiserad prostatacancer testning (OPT). (RS)
- Undersöka möjligheterna till utökad utbildning inom regionen för olika kompetenser inom bild och funktionsmedicin och opererande verksamheter. (RS)
- Översyn av den samlade kvinnosjukvården i länet. (RS)
- Utredda möjligheterna att utveckla ett kompetenscentrum inom neurologi. (RS)
- Fortsätta satsningar inom folkhälsoområdet i syfte att skapa en bättre och mer jämlik hälsa. (RS)
- Patienter med hjärtmonitorering ska erbjudas fjärrmonitorering. (RS)
- Införa åtgärder som säkerställer tillgänglig tandvård i hela länet. (RS)
- Utveckla primärvård- och tandvårdsverksamheterna i Boden och Luleå med syfte att öka kvalitén och tillgängligheten. (RS)
- Regionen ska vidta intensifierade rekryteringsinsatser avseende läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal. (RS)
- Utveckla det samordnade och strukturerade rekryterings- och bemanningsarbetet samt schemaläggning för en hållbar bemanningsekonomi och arbetsmiljö. (RS)
- Säkerställa att regionen har en ökad beredskap för framtida kriser (RS, RUN)
- Fortsätta utveckla förslag i samverkan med länets kommuner om hur kollektivtrafiken och myndighetsutövningen i Norrbotten kan utformas utifrån ansvar och organisation. (RS, RUN)
- Prioritera satsningar inom regional utveckling baserad på de stora investeringarna i länet. (RS, RUN)
- Utredda och prioritera satsningar inom kulturen. (RS, RUN)
- Implementera jämställdhetsstrategin i styrande dokument. (RS, RUN)
- Utredda betalningsansvaret för ambulanshelikoptertransporter av personer med obetydligt eller ringa behov av sjukvårdens resurser. (RS)
- Integrera Regional överenskommelse om samverkan slutet mellan Region Norrbotten, civilsamhället och Länsstyrelsen i verksamheternas styrande dokument. (RS, RUN)
- Efter slutförd förstudie uppdra till Regiondirektör att slutföra förhandlingar med LKAB och därefter planera för genomförandet av Kiruna nya sjukhus. (RS)

De ekonomiska förutsättningarna har beräknats med en befolkningsprognos som avviker från SCB:s minskande befolkningsprognos till en där antalet i befolkningen är svagt ökande under planeringsperioden. Planen verkställer

även beslutade budgetminskningar enligt föregående strategiska plan. Årets resultat enligt budget är 594 mnkr 2022, 531 mnkr 2023 och 477 mnkr 2024. Staten har aviserat tillfälliga generella statsbidrag 2021 och 2022 som ingår i resultatet med 73 mnkr respektive 36 mnkr. Om avkastningen på pensionsportföljen inte är realiserad får den inte räknas in i balanskravsresultatet. Regionens finansiella mål är att balanskravsresultatet ska uppgå till minst en (1) procent av skatt, utjämning och generella statsbidrag. Resultatmålet beräknas uppnås för samtliga år i planeringsperioden 2022-2024.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Region Norrbotten ska arbeta med jämställdhetsintegrering. Det betyder att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i arbetet och genomsyra alla led av beslutsfattande och genomförande.

I Region Norrbotten ska nämndernas indikatorer och statistik vara könsuppdelad. Analys av skillnader mellan kön ska alltid göras men aldrig enbart då även fler faktorer är avgörande.

Bilagor:

Strategisk plan 2022-2024

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och planeringsdirektör
Regionala utvecklingsdirektör
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Regiondirektör

§ 194**Regiondirektörens rapport**

Dnr 256-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Regiondirektörens rapport enligt bilagor.

Bilagor:

Regiondirektörens rapport oktober 2021
Divisionernas delårsrapporter augusti 2021
Delårsrapport division Nära, augusti 2021
Delårsrapport division Nära, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Delårsrapport division Länssjukvård 1, augusti 2021
Delårsrapport division Länssjukvård 1, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Delårsrapport division Länssjukvård 2, augusti 2021
Delårsrapport division Länssjukvård 2, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Delårsrapport division Funktion, augusti 2021
Delårsrapport division Funktion, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Delårsrapport division Psykiatri, augusti 2021
Delårsrapport division Psykiatri, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Delårsrapport division Regionstöd, augusti 2021
Delårsrapport division Regionstöd, augusti 2021 – produktion och måluppfyllelse
Produktion och tillgänglighet per augusti 2021
Personalrapport per augusti 2021
Hälsa- och sjukvårdsrapporten 2021

§ 195**Investeringsbeslut gällande
röntgensystem**

Dnr 1182-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att:

1. division Funktion tilldelas 13 800 tkr för inköp från regionens investeringsram för 2021 enligt i ärendet redovisade reinvesteringar.
2. division Regionstöd tilldelas 2 000 tkr från regionens investeringsram för 2021 enligt i ärendet redovisade ombyggnationer.
3. paragrafen anses omedelbart justerad.

Sammanfattning

Inriktningsbeslut för reinvestering av röntgensystem till Kiruna är taget av Regionstyrelsen 2020-12-09 § 222, ärende ”Investeringar i medicin- och informationsteknik”.

Inriktningsbeslut för reinvestering av röntgensystem till Sunderbyn och Piteå är taget av Regionstyrelsen 2020-06-09 § 96, ärende ”Investeringar i informations- och medicinteknik”.

Bild- och funktionsmedicin inom division Funktion är i behov av att ersätta tre befintliga röntgensystem på Kiruna, Piteå och Sunderby sjukhus på grund av dess kondition och funktion samt att leverantörens möjlighet till support minskar eller helt upphör.

Beställning sker i enlighet med upphandlat avtal med målsättningen att driftsätta under kvartal ett 2022.

Ärendet

Inriktningsbeslut för reinvestering av röntgensystem till Kiruna är taget av Regionstyrelsen 2020-12-09 § 222, ärende ”Investeringar i medicin- och informationsteknik”.

Inriktningsbeslut för reinvestering av röntgensystem till Sunderbyn och Piteå är taget av Regionstyrelsen 2020-06-09 § 96, ärende ”Investeringar i informations- och medicinteknik”.

Bild- och funktionsmedicin inom division Funktion är i behov av att ersätta tre befintliga röntgensystem på Kiruna, Piteå och Sunderby sjukhus på grund av dess kondition och funktion samt att leverantörens möjlighet till support minskar eller helt upphör.

Ekonomi

Det finns en investeringsutgift för att ersätta röntgensystemen på Kiruna, Piteå och Sunderby sjukhus, se *tabell 1 – ekonomi röntgensystem*

Tabell 1 – ekonomi röntgensystem

	Investeringsutgift
Röntgensystem på Sunderby, Piteå och Kiruna sjukhus	13 800 tkr
Ombyggnationer kopplat till installation av röntgensystem på Sunderby, Piteå och Kiruna sjukhus	2 000 tkr

Utökade och reducerade driftkostnader som investeringarna medger hanteras inom befintliga ramar.

Investeringsutgifterna kommer att belasta regionens tilldelade investeringsram för 2021.

Beställning sker i enlighet med upphandlat avtal med målsättningen att driftsättning sker under kvartal ett 2022.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor

Bilaga 1 – tilldelningsbeslut röntgensystem

Bilaga 2 – LCC-kalkyl röntgensystem

Protokollsutdrag skickas till:

IT-/MT-direktör

Divisionschef Regionstöd

Divisionschef Funktion

Ekonomidirektör

§ 196

Ändrade regler för ersättning till stödpersoner

Dnr 1184-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att:

1. Fastställa föreslagna ändringar gällande ersättningsregler för stödpersoner.
2. Ändringarna träder i kraft den 1 december 2021.

Sammanfattning

Region Norrbottens patientnämnd utbetalar arvode, kostnadsersättning och reseersättning till stödpersoner med pågående uppdrag. Ifyllda rapporter och räkningsunderlag skall inkomma till patientnämndens kansli var fjärde vecka som redovisning för aktuell utbetalning av ersättning. Detta förfarande följs inte av alla stödpersoner och detta försvårar handläggningen och kontrollen av utbetalning för och uppföljning av pågående stödpersonsuppdrag.

Patientnämnden har 2021-09-23 § 9 föreslagit fullmäktige besluta att fastställa föreslagna ändringar gällande ersättningsregler för stödpersoner och att ändringarna träder i kraft den 1 december 2021.

Ärendet

Patientnämnden ska utse stödpersoner för patienter som tvångsvårdas enligt lag (1991:1 128), (1991:1 129) och lag (2004:168) om patienten så begär. Region Norrbottens patientnämnd utbetalar arvode, kostnadsersättning och reseersättning till stödpersoner med pågående stödpersonsuppdrag. För ansökan om ersättning skall ifyllda rapporter och räkningsunderlag, enligt regionens lokala Regel för ersättning till stödpersoner, inkomma till patientnämndens handläggare var fjärde vecka. Uppdrag kan redovisas till och med den sista varje månad och underlag skall vara patientnämndens handläggare tillhanda senast den 5:e följande månad. Förfarande efterföljs inte av alla stödpersoner, trots digital, muntlig och skriftlig information. Detta försvårar handläggningen och kontrollen av utbetalning av rätt arvode, kostnadsersättning och reseersättning.

Patientnämndens handläggare föreslår därmed en ändring i lokala patientnämndens regelverk. Ansökan om ersättning eller arvode föreslås ske inom tre månader efter genomfört sammanträde eller förrättning. För sent inkommen ansökan kommer att behandlas månaden efter inlämnat slutdatum.

Om särskilda skäl föreligger kan patientnämnden, som tidigare, besluta att utbetalning ska ske även om längre tid än tre månader passerat sedan sammanträdet eller förrättningen. Det förutsätter att stödpersonen har lämnat in en särskild begäran om detta. Patientnämnden svarar för tolkning och tillämpning av ersättningsreglerna.

Beslutsunderlag:

Regel för ersättning till stödpersoner
Patientnämndens protokoll 2021-09-23 § 9

Protokoll skickas till:

Stabschef

§ 197**Delårsrapport Regionala
utvecklingsnämnden, augusti 2021**

Dnr 1185-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att regionala utvecklingsnämndens delårsrapport per augusti 2021 godkänns.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionala utvecklingsnämndens verksamhet bidrar till Region Norrbottens strategiska mål.

Sammanfattning

Delårsrapporten redovisar händelser av väsentlig betydelse för perioden, ekonomiskt resultat, produktion och tillgänglighet samt måluppfyllelsen och förväntad utveckling.

Under perioden har flera stora etableringar och investeringar i länet presenterats. De stärker bilden av Norrbottens som ett viktigt län i den gröna omställningen. Det är en unik möjlighet för Norrbotten att öka antalet invånare.

Den samlade måluppfyllelsen visar att nämndens mål per augusti är delvis uppnådda. Bedömningen är att flera av målen kommer att vara uppnådda vid årets slut om planerade aktiviteter genomförs enligt plan. Nämnden arbetar kontinuerligt med att uppnå målen. Det görs dels genom arbetet med nämndens plan för 2021-2023, men också genom beslut i nämnden.

Nämndens egna verksamheter ger ett överskott på grund av restriktioner inom kultursektorn. Kollektivtrafiken som nämnden finansierar påverkas också av pandemirestriktionerna. Regionala kollektivtrafik myndigheten har påbörjat ett antal processer som ett led i genomlysningen av kollektivtrafiken.

Nämndens resultat tom augusti visar på ett överskott om 13 miljoner kronor. Årsprognosen visar på 8,7 miljoner kronor i underskott, där Länstrafiken står för 18,8 miljoner kronor. Länstrafiken gör denna bedömning utifrån ett högre biljettintäktsbortfall än budgeterat.

Regionala utvecklingsnämnden har 2021-09-30 § 84 föreslagit fullmäktige besluta att godkänna regionala utvecklingsnämndens delårsrapport per augusti 2021.

Ärendet

Händelser av väsentlig betydelse

Under perioden har flera stora etableringar och investeringar i länet presenterats. De stärker bilden av Norrbottens som ett viktigt län i den gröna omställningen. Det är en unik möjlighet för Norrbotten att öka antalet invånare. Arbetslösheten ökar i stora delar av Sverige och Arbetsförmedlingen uppmärksammar arbetssökande på arbetsmarknaden i norra Sverige. En nationell samordnare arbetar för att underlätta för etableringarna. Region Norrbotten behöver som regionalt utvecklingsansvarig delta i arbetet med att koordinera och möjliggöra. Den pågående omorganisationen med anställningsstopp har försvårat det arbetet.

För att mildra effekterna av pandemin inom kulturområdet har ett nytt kulturstöd utvecklats. Mottagandet har varit positivt. Under sommaren har lättnader av restriktioner möjliggjort att fysiska publika evenemang kunna återupptas samtidigt som arbetet med att utveckla det digitala kulturutbudet fortsätter med gott resultat.

Det nationella bredbandsmålet för 2020 uppnåddes inte nationellt. Norrbotten är det län med sämst utbyggnad. Insatser görs nu i samband med det nya bredbandsstödet som Post- och telestyrelsen (PTS) hanterar med hjälp av regionernas bredbandskoordinatorer.

Flera processer inom kollektivtrafikområdet är påbörjade. En trafikarta som utgår från data avseende resmönster och linjesträckning tas fram i bred samverkan mellan regionala kollektivtrafikmyndigheten, regionen, kommunerna och Luleå lokal trafik. Parallellt pågår arbetet med ett nytt trafikförsörjningsprogram som ska ange den politiska ambitionen för länets kollektivtrafik. Samtidigt är trafiken starkt påverkad av restriktionerna till följd av pandemin.

Sammanfattande måluppfyllelse

Perspektiv	Regionens strategiska mål	Bedömning
Samhälle	Ett livskraftigt län	●
Medborgare	Trygg norrbotning med god livskvalitet	●
Verksamhet	Behovsstyrd regional utveckling i samverkan	●
Ekonomi	Långsiktig hållbar ekonomi	●

Samhälle

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden i betydelsen att insatser är påbörjade men inte färdigställda. Besked om flera etableringar och investeringar i länet bidrar till att Norrbotten upplevs attraktivt i arbetet med samhällets omställning. Koordinerade insatser från Region Norrbotten som regionalt utvecklingsansvariga efterfrågas i allt högre grad. Ett väl genomfört och väl mottaget exempel på regionens insatser är arbetet med Elnätsanalys där både länets kommuner, Vattenfall och Svenska kraftnät har samlats för att få fram en gemensam bild av Norrbottens elnätskapacitet och framtida behov. Implementeringen av smartspecialiseringsstrategin har tagit viktiga steg under perioden. Nationella beslut om Norrbottanbanan i samband med infrastrukturpropositionen är gynnsamma för länet.

Påverkansarbetet fortlöper enligt de av regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen fastställda planer som pekar ut de områden som Region Norrbotten ska söka att påverka.

Insatser inom kulturområdet för attraktiva livsmiljöer, såsom arbete med kulturmiljöer och konst i det offentliga rummet i samarbete med kommuner, har genomförts med gott resultat. Målet bedöms vara uppnått vid årets slut om planerade och påbörjade aktiviteter kan genomföras enligt plan.

Medborgare

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden. Arbetet med att ta fram en trafikarta för att optimera trafiken i länet är viktigt. Restriktionerna till följd av pandemin har påverkat tillgången till fysiskt kulturutbud. Samtidigt fortsätter pandemin skapa incitament för utökad digitalt kulturutbud. Insatser görs för att utveckla och stärka arrangörsledet i Norrbotten. Det finns ett strukturerat arbete för dialoger med nationella minoriteter och insatser inom bland annat Polarbibblo som stärker språkutvecklingen. De satsningar inom kompetensförsörjningsområdet som genomförs har ett positivt utfall. Målet bedöms vara uppnått vid årets slut om planerade och påbörjade aktiviteter kan genomföras enligt plan.

Verksamhet

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden. Verksamheten har en god struktur för samverkan med andra aktörer. De aviserade etableringarna och den gröna omställningen ökar efterfrågan på insatser från den regionala utvecklingsavdelningen. Arbetet med att genomföra regionala strategier, planer och program fortlöper. Arbetssätt och metoder utvecklas. Samtliga projektstöd hanteras nu inom ramen för Tillväxtverkets system Nyps i och med att kulturstöden gått över till Nyps. Målet bedöms vara uppnått vid årets slut om planerade och påbörjade aktiviteter kan genomföras enligt plan.

Ekonomi

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden. Restriktionerna till följd av pandemin påverkar kollektivtrafiken och kulturex-

torn. Kulturinstitutionerna har flertalet vakanta tjänster som inte har tillsatts och har därmed inte kunnat bedriva ordinarie verksamhet vilket resulterar i ett överskott. Statlig kompensation har utgått till kollektivtrafikmyndigheten men enligt nuvarande prognos verkar underskottet inte kunna täckas. Differensen mellan länstrafikens budget och regionala utvecklingsnämndens bidrag har jämnats ut. Målet bedöms vara delvis uppnått vid årets slut.

Ekonomiskt utfall

Nämndens resultat per augusti visar på ett överskott om 13 miljoner kronor. Samtliga kulturinstitutioner redovisar ett överskott till perioden. Överskottet är kopplat till coronapandemins effekter av inställda evenemang samt gällande anställningsstopp. Samtliga kulturinstitutioner bedömer att de kommer att göra ett överskott vid årets slut. Länstrafiken prognostiserar ett underskott på 18,8 miljoner kronor. Underskottet beror på lägre biljettintäkter än budgeterat. Differensen om 30 miljoner kronor mellan RKM och regionala utvecklingsnämndens har jämnats ut avseende finansieringsnivån till Länstrafiken 2021.

Social hållbarhet

Delårsrapporten visar att nämnden under perioden har genomfört aktiviteter som bidrar till social hållbarhet. Här kan satsningar på överenskommelsen med civilsamhället nämnas.

Miljömässig hållbarhet

Delårsrapporten visar att nämnden under perioden har genomfört aktiviteter som bidrar till miljömässig hållbarhet. Här kan utvecklingen av hållbarhetsverktyget nämnas.

Ekonomisk hållbarhet

Delårsrapporten visar att nämnden under perioden har genomfört aktivitet som bidrar till ekonomisk hållbarhet. Här kan arbetet med att färdigställa kommande EU-program nämnas.

Beslutsunderlag:

Regionala utvecklingsnämndens delårsrapport per augusti 2021

Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2021-09-30 § 84

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomidirektör

Regional utvecklingsdirektör

§ 198**Delårsrapport Patientnämnden, augusti 2021**

Dnr 1183-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att godkänna patientnämndens delårsrapport per augusti 2021.

Sammanfattning

Bedömningen av målluppfyllelsen per augusti visar att ett av de tre strategiska målen, God ekonomisk hushållning, helt har uppnåtts. Målet En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet har delvis uppnåtts och målet Nöjda och delaktiga patienter och medborgare har inte uppnåtts.

Det ekonomiska utfallet för tertial två år 2021 visar på ett positivt resultat på 1 652 tkr för nämndens tre kostnadsställen, patientnämnden, patientnämndens stab och stödpersonsverksamheten.

Under tertial två noteras en ökning av antal ärenden jämfört med föregående år. Registrerade ärenden var 24 procent fler under tertial två år 2021 jämfört med tertial två 2020. Fler ärenden gällde kvinnor (65 %). De vanligast förekommande kategorierna av ärenden är vård och behandling, följt av kommunikation och tillgänglighet.

Patientnämnden noterar en fortsatt ökning av inkomna ärenden via 1177-vårdguiden. Under tertial ett 2021 var 47 procent av alla ärenden anmälda via 1177 och motsvarande siffra för andra tertialen 2021 uppgår till 55 procent.

Patientnämnden har 2021-09-23 § 7 beslutat godkänna patientnämndens delårsrapport per augusti 2021.

Ärende

Patientnämnden är organisatoriskt placerad under regionfullmäktige. Verksamheten ingår som en del i regionstaben. Nämnden har erhållit en tilldelad budget för 2021. Verksamheten utökades med en tjänst i omställningen och utgörs nu av fyra utredare och nämndsekreterare samt chefsstöd.

Balanserad styrning beskrivs, planeras och följs upp inom regionen utifrån fem perspektiv; samhälle, medborgare, verksamhet, medarbetare och ekonomi. Patientnämnden följer upp strategiska mål inom perspektiven ekonomi, medborgare och verksamhet, genom mätbara mål kopplade till God ekonomisk hushållning, Nöjda och delaktiga patienter och medborgare och En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet. Målluppfyllelsen följs upp årligen i två delårsrapporter (tertialet 1 och 2) samt årsrapport.

Ekonomi

God ekonomisk hushållning

Verksamhet	Kst	Utfall 202108 tkr	Budget	Avvikelse utfall mot budget	Årsbudget	Årsprognos	Avvikelse årsprognos mot årsbudget
Patientnämnd	01206	110	559	448	838	538	300
Stab, patientnämnd	01217	919	1 747	828	2 621	1 821	800
Stödpersonsamhet	01713	128	504	376	1 220	1 572	- 352
S:a	S:a	1 158	2 810	1 652	4 679	3 931	748

Patientnämnden har fått en tilldelad budget för 2021 på 3 459 tkr som utökades med ytterligare ett kostnadsställe med tillhörande budget i omorganisationen. Den nya årsbudgeten ökar därför med 1 220 tkr till totalt 4 679 tkr. Det ekonomiska utfallet för tertial två år 2021 visar på ett positivt resultat på 1 652 tkr för nämndens tre kostnadsställen, patientnämnden, patientnämndens stab och stödpersonsamheten. Detta på grund av att verksamheten inte är i full gång och att personal inte ännu finns kopplade till rätt kostnadsställen.

Årsprognosen för patientnämnd och stab samt stödpersonsamheten är totalt 3 931 tkr vilket är 748 tkr lägre än tilldelad årsbudget. Förklaringar till överskottet är bland annat att patientnämnden inte deltar eller håller konferenser och sammanträden fysiskt utan detta hålls digitalt på grund av pandemin. Patientnämndens stab kan komma att generera ett överskott på helåret om den fjärde tjänsten inte med säkerhet kan tillsättas under kvarstående del av året. Vad gäller stödpersonsamheten så har utbildning av stödpersoner inte kunnat genomföras som planerat, eventuellt kommer utbildningar att kunna genomföras under hösten.

Medborgare

Nöjda och delaktiga patienter och medborgare

Målet är att antalet besök på patientnämndens hemsida norrbotten.se ska öka med minst 5 procent. Under tertial två har antalet besök minskat med hela 53 procent. Under samma tid har antalet besök på 1177.se ökat med 8 procent.

Målet andel patienter som är nöjda med verksamhetens svar och patienter som är nöjda med patientnämndens handläggning har inte följts upp för tertial 2 år 2021. Ambitionen är att målet ska kunna följas upp i års-rapporten.

Verksamhet

En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet

Målet är att antal anmälningar till patientnämnden inom området kommunikation ska minska. Detta mål har inte uppnåtts för tertialen utan har ökat från 49 till 62 från förra året.

Målet för att anmälare som ska få svar från patientnämnden inom sex veckor är 70 procent. Handläggningstiden har försämrats med 9 procent från att ha varit 64 procent tertial 2 år 2020 till 55 procent tertial 2 år 2021.

Antal ärenden inkomna via 1177 har ökat med 8 procent vilket överträffar målet som ligger på 5 procent. Andelen inkomna ärenden via 1177 av totala antalet ärenden uppgår till 55 procent vilket innebär en ökning från 39 procent samma tertial år 2020.

Två av tre planerade analysrapporter har två genomförts, Analys av klagomål som avser barn och Analys av Covid-19 relaterade ärenden. Den tredje analysrapporten, Akut omhändertagande föreslås genomföras 2022 istället på grund av pågående pandemi. Detta eftersom en analys av området innevarande år sannolikt skulle ge en skev bild av verksamheten i normalläge.

Målet att öka antalet deltagare i stödpersonutbildningarna har inte uppnåtts. Inga stödpersonutbildningar har kunnat genomföras på grund av pågåendepandemi men utbildningsinsatser planeras för hösten 2021.

Resultat

Under tertial ett år 2021 registrerade patientnämnden 11 procent färre ärenden jämfört med 2020. Tertial två noteras en ökning av antal ärenden jämfört med föregående år. Registrerade ärenden var 24 procent fler under tertial två år 2021 jämfört med samma period år 2020. Fler ärenden gällde kvinnor (65 %), vilket är ungefär samma siffra som samma period föregående år (62 %). Patientnämnden har i sin kategorisering fortsatt att märka upp ärenden som på något sätt berör pandemin med särskilt sökord. Av de inkomna ärendena tertial två år 2021 var åtta ärenden relaterade till covid-19 och sex ärenden gällde vaccination.

I jämförelse mellan tertial två år 2020 och 2021 noteras den största ökningen av antal ärenden i åldersgruppen 30-39 år (ökning med 36 %) och 50-59 år (ökning med 35 %).

1 maj 2021 genomförde region Norrbotten en ny organisationsstruktur. Det innebär att jämförelser mellan åren inte är möjliga för regionens övergripande divisioner. Ärenden som registrerats som övergripande har främst gällt vaccination och provtagning.

VO ortopedi har 53 procent fler ärenden tertial två år 2021 jämfört med motsvarande period föregående år. Ärenden som gäller VO infektion/hud/reuma/lunga har minskat med 41 procent.

Sex av ärendena som registrerats för patienter inom kommunal verksamhet gällde patienter på vård- och omsorgsboenden och av två ärenden gällde hemsjukvård.

Antal ärenden gällande privata hälsocentraler har ökat från fem till nio ärenden vid jämförelse mellan tertial två år 2020 och 2021.

Under tertial två år 2021 avslutades 18 ärenden som gällde barn och unga i åldern 0-19 år där yttrande begärts. Medelvärdet i antal dagar från att ärendet registrerats till avslut var tertial två år 2021 63 dagar. Det innebär en försämring i förhållande till föregående år.

Under tertial två år 2021 har sex avslutade cancerärenden redovisats till RCC. Motsvarande siffra för tertial två 2020 var 13 ärenden.

Inom stödpersonerverksamheten pågår för närvarande ett 30-tal stödpersonsuppdrag. Under tertial två år 2021 har åtta förordnanden upprättats, utifrån nämndens redan befintliga stödpersoner. Från 1 januari till fram till den 31 augusti 2021 har tio stödpersoner entledigats. Inga nya stödpersoner har utbildats och erhållit uppdrag under innevarande tertial. Svårigheter finns att tillsätta nya stödpersoner samt stödpersoner till personer som inte talar svenska, även om rätt att anlita tolk för stödpersonssamtal finns. Under denna period har inte heller utbildningar utförts till befintliga stödpersoner på grund av den pågående pandemin.

Beslutsunderlag:

Delårsrapport patientnämnden, augusti 2021

Patientnämndens protokoll 2021-09-23 § 7

Protokoll skickas till:

Stabschef

§ 199

Delårsrapport Region Norrbotten, augusti 2021

Dnr 1145-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att Region Norrbottens delårsrapport per augusti 2021 godkänns.

Sammanfattning

Ekonomiska resultatet per augusti är positivt med 1 051 mnkr vilket är 637 mnkr bättre än budget. Årsprognosen pekar på ett positivt resultat på 1 159 mnkr vilket är 650 mnkr bättre än budget.

Styrelsen för Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i april beslutat att ändra livslängdsantagandet i den beräkningsmodell (RIPS) för pensionsåtagandet som tillämpas av kommuner och regioner. Analyser pekar på en högre livslängd, framförallt för män än det livslängdsantagande som hittills använts. Medarbetare i kommuner och regioner lever längre och det måste beaktas i beräkningen. Förändringen innebär att den beräknade pensionskulden ökar med cirka 5 procent för regionerna. För 2021 innebär det en engångskostnad för Region Norrbotten på 236 mnkr som belastat resultatet. Den kostnaden var inte känd när budgeten beslutades och är således en avvikelse mot budget.

Det finansiella målet att balanskravsresultatet ska uppgå till en (1) procent av skatter, statsbidrag och utjämning uppnås med god marginal både för perioden och i prognosen.

Bedömningen av de strategiska målen per augusti visar att samtliga sex strategiska målen har delvis uppnåtts, En samlad bedömning av regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten, med hänsyn taget till omständigheterna (coronapandemin), har en delvis god ekonomisk hushållning.

Vid årets slut prognosticeras att två av de strategiska målen helt har uppnåtts och fyra har delvis uppnåtts.

Ärendet

Ekonomiskt delårsresultat per augusti

Region Norrbottens ekonomiska resultat per augusti är positivt med 1 051 mnkr vilket är 650 mnkr bättre än budget.

Verksamhetens resultat är 507 mnkr, vilket är 95 mnkr sämre än föregående år men 200 mnkr bättre än budget.

Resultatet har belastats av engångskostnad för förändrade livslängdsantaganden i pensionsskultsberäkningen på 236 mnkr. Nettokostnaderna blir därför 5,7 procent högre än förra året. Nettokostnadsutvecklingen exkluderat engångskostnaden på 236 mnkr är dock låg (1,3 procent).

Under perioden har verksamheterna bedrivit covidvård och den planerade verksamheten har varit neddragen med minskade kostnader och förlorade intäkter som följd. Regionen har erhållit 48 mnkr i ersättning för merkostnader för covid-verksamhet under 2021 och 47 mnkr för merkostnader under 2021. Regionen har dessutom erhållit 294 mnkr för testning och vaccination, 5 mnkr för skyndsamma transporter, 5 mnkr för återställning av vård samt 17 mnkr för ökade sjuklönekostnader.

Divisionerna redovisar ett negativt resultat på 22 mnkr vilket är 12 mnkr bättre än periodbudget, vilket huvudsakligen förklaras med lägre kostnader pga. neddragen planerad verksamhet, kostnadsersättning från staten för provtagning och vaccination samt pågående omställning. Regiongemensamma verksamheter redovisar ett positivt resultat med 245 mnkr huvudsakligen hänförligt till kostnadsersättning från staten samt ej förbrukade medel för vårdval, primärvård och privata vårdgivare. Verksamheterna under regionala utvecklingsnämnden har ett överskott på 13 mnkr jämfört med periodbudget vilket är hänförligt till kulturverksamheten och patientnämnden har ett resultat i balans.

Skatteintäkterna ökar som följd av en förbättrad skatteunderlagsprognos. Finansnettot förbättrar resultatet med 437 mnkr jämfört med budget och förklaras med ökning av pensionsportföljens marknadsvärde.

Balanskravsresultatet är 504 mnkr vilket i förhållande till skatter, generella statsbidrag och utjämning är 8,1 procent. Det innebär att det finansiella målet nås för perioden.

Omställningen

Omställningen innebär att kostnadsminskningar och intäktsökningar om totalt 700 mnkr ska genomföras. Vid årets slut beräknas 474 mnkr tagits hem varav 93 mnkr 2019, 235 mnkr år 2020 och 146 mnkr 2021. Under 2022 fortsätter arbetet med att få en ekonomi i balans i divisionerna, då det prognosticerade utfallet i de ekonomiska handlingsplanerna 2021 är 83 mnkr lägre än planerat. Dessutom ska ytterligare budgetminskningar på 122 mnkr genomföras enligt beslut i strategiska planen.

Bland annat har antalet anställda minskat med 262 personer sedan september 2019. Ny divisionsorganisation och en ny organisation för stab- och stödverksamheterna tagits i drift från den 1 maj. Nästa steg i omställningen är att se över strukturen i hälso- och sjukvårdsdivisionerna som ska delas in i verksamhetsområden.

Ekonomisk årsprognos

Årsprognosen pekar på ett positivt resultat på 1 159 mnkr vilket är 650 mnkr bättre än budget. Skillnaden mot budget beror framför allt på ökade skatteintäkter, ersättning från staten och ett högre finansnetto.

Prognosen för verksamhetens resultat är 634 mnkr vilket är 285 mnkr bättre än budget och 380 mnkr lägre än föregående år.

Prognosen bygger på att smittspridningen av covid-19 avtar i takt med att medborgarna vaccineras. Normal verksamhet förväntas starta upp och från september och framåt. Då Covid-19 verksamheten fortfarande pågår ökar även merkostnaderna. Regeringen har i ändringsbudgeten föreslagit ytterligare kompensation för covidvård och uppskjuten vård med 48 mnkr. Av dessa medel är 24 mnkr med i prognosen och 24 mnkr är ännu inte beslutade och är heller inte medtagna i denna prognos.

Nettokostnadsutvecklingen prognostiseras bli 9,0 procent jämfört med föregående år vilket beror på låga nettokostnader 2020 och engångskostnaden 2021 för ändrat livslängdssantagande i pensionsskultsberäkningarna på 236 mnkr.

Divisionerna sammantaget prognosticerar ett underskott på 51 mnkr. Ett underliggande underskott finns fortfarande, framför allt i verksamheterna akut omhändertagande, tandvård och hälsocentralerna. Regiongemensamma verksamheter prognosticerar ett positivt resultat med 354 mnkr.

Årsprognosen för regionala utvecklingsnämnden är 9 mnkr sämre än budget och förklaras av prognosticerat underskott för Länstrafiken 2021 på -26,1 mnkr varav Region Norrbottens del är -18,8 mnkr. Prognosen för kulturverksamheterna är +10,1 mnkr. Patientnämndens årsprognos är i nivå med budget.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning bedöms öka med 3,7 procent vilket är 157 mnkr högre än budgeterade 2 procent.

Pensionsportföljens utveckling påverkas av utvecklingen på finansmarknaderna. I prognosen görs en försiktig bedömning av utvecklingen framöver och därför bedöms pensionsportföljens marknadsvärde vara oförändrad jämfört med augusti. Det innebär ett positivt finansnetto med 525 mnkr vilket är 366 mnkr bättre än budget.

Balanskravsresultatet efter justering för orealiserad värdeförändring i portföljen prognosticeras till 612 mnkr vilket motsvarar 6,6 procent i relation till skatter och generella statsbidrag. Det innebär att regionen med god marginal når det finansiella målet på 1 procent och att en avsättning till resultatutjämningsreserven kan vara möjlig i bokslutet.

Samlad bedömning av måluppfyllelsen avseende fullmäktiges strategiska mål

Bedömningen av måluppfyllelsen av de strategiska målen är en samlad bedömning, vilket innebär att resultatet för enskilda styrmått inte nödvändigtvis får avgörande genomslag på måluppfyllelsen, utan även aktiviteter och andra faktorer påverkar.

God ekonomisk hushållning

Den samlade bedömningen av de strategiska målen för perioden visar samtliga sex strategiska mål har delvis uppnåtts. En sammanvägning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten med hänsyn till omständigheterna (coronapandemin) har en delvis god ekonomisk hushållning. Det finansiella resultatmålet, att balanskravsresultatet ska uppgå till en (1) procent av skatter, statsbidrag och utjämning, uppnås med god marginal.

Samhälle

Ett livskraftigt län

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden i betydelsen att insatser är påbörjade men inte färdigställda. Besked om flera etableringar och investeringar i länet den senaste perioden bidrar till att Norrbotten upplevs attraktivt i arbetet med samhällets omställning. Koordinerade insatser från Region Norrbotten som regionalt utvecklingsansvariga efterfrågas i hög grad. Ett väl genomfört och väl mottaget exempel på regionens insatser är arbetet med Elnätsanalys där både länets kommuner, Vattenfall och Svenska kraftnät har samlats för att få fram en gemensam bild av Norrbottens elnätskapacitet och framtida behov. I kölvattnet av det bildas nu olika grupperingar med både privata och offentliga aktörer för att operativt jobba vidare för att stegvist förverkliga och underlätta för etableringarna. Implementeringen av smartspecialiseringsstrategin har tagit viktiga steg under perioden. Nationella beslut om Norrbottenabanan i samband med infrastrukturpropositionen och uppdrag till Trafikverket är gynnsamma för länet.

Påverkansarbetet fortlöper enligt de av regionala utvecklingsnämnden och regionstyrelsen fastställda planer som pekar ut de områden som Region Norrbotten ska söka att påverka. Under våren har regionen varit väldigt aktiv inom Europaforum Norra Sverige kring exempelvis det skogliga området och med framgång förmedlat synpunkter både nationellt och internationellt på EU-kommissionens förslag om både Taxanomin och vad som där beskrivs som hållbara investeringar.

Insatser inom kulturområdet för attraktiva livsmiljöer, såsom arbete med kulturmiljöer och konst i det offentliga rummet i samarbete med kommuner, har genomförts med gott resultat. Målet bedöms vara uppnått vid årets slut om planerade och påbörjade aktiviteter kan genomföras enligt plan.

Medborgare

Trygg norrbotning med god livskvalitet

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått. Pandemin har haft en fortsatt hög påverkan både på vården och på olika regionala utvecklingsområden. Resultaten har generellt försämrats under pandemin jämfört med utgångsläget innan. Den ökade användningen av digitala tjänster har dock möjliggjort att verksamhet kunnat upprätthållas i större utsträckning än vad som hade varit möjligt tidigare.

Tillgängligheten till hälso- och sjukvården följs inom flera delområden. Utfallet för andra tertialen 2021 visar på långa väntetider inom flera områden. Detta är huvudsakligen en följd av coronapandemins omfattande påverkan på hälso- och sjukvårdens verksamheter. Andelen patienter som får kontakt med primärvården samma dag som kontakt söktes har förbättrats jämfört med föregående tertial men når inte målet. Andelen patienter som blir färdigbehandlade vid ett besök i folktandvården har ökat något. Målen för Norrbottens hälsosamtal nås inte under andra tertialen. Antalet besök på patientnämndens hemsida når inte målet om en ökning.

Inom området regional utveckling är pågående ett viktigt arbete med att ta fram en trafikarta för att optimera trafiken i länet. Tillgången till fysiskt kulturutbud har påverkats negativt av restriktionerna under pandemin. Samtidigt fortsätter pandemin skapa incitament för utökat digitalt kulturutbud. Insatser görs för att utveckla och stärka arrangörsledet i Norrbotten. Det finns ett strukturerat arbete för dialoger med nationella minoriteter och insatser inom bland annat Polarbibblo för att stärka språkutvecklingen. De satsningar inom kompetensförsörjningsområdet som genomförs har ett positivt utfall.

Det strategiska målet bedöms inte kunna uppnås i sin helhet under året.

Verksamhet

God, nära och samordnad vård

Den samlade bedömningen är att det strategiska målet delvis är uppnått och delvis kommer att uppnås vid årets slut. Pandemin bedöms ha haft en viss påverkan på måluppfyllelsen, men inte enbart negativt. Till exempel har andelen vårdbesök som sker digitalt ökat under pandemin, vilket är i linje med visionen om förflyttning mot öppnare vårdformer.

När det gäller området ett personcentrerat förhållningssätt där patienten är en aktiv och självklar partner har en förbättring skett av andelen samordnade individuella planer där den enskilde deltagit i framtagandet.

Vissa mål uppfylls inom området en samordnad vård utifrån individens behov. Målet om en dokumenterad behandlingsstrategi vid palliativ vård uppnås inte och har försämrats.

Regionen når målen att begränsa förskrivningen av antibiotikarecept och andel som fått en läkemedelsberättelse. Den rådande pandemin har påverkat

journalgranskningsarbete av vårdskador. En sammanställning av läget inom våldsäkerhet kommer att rapporteras i kommande uppföljningar.

Behovsstyrd regional utveckling i samverkan

Den samlade bedömningen är att målet är delvis uppnått för perioden. Verksamheten har en god struktur för samverkan med andra aktörer. Behovet från externa aktörer att nyttja regionen som möjliggörare maa de aviserade etableringarna ökar och verksamheten märker av den ökade efterfrågan och kan komma att påverka verksamhetens samlade förmåga att leverera utifrån uppsatta mål. Arbetet med att genomföra regionala strategier, planer och program fortlöper. Arbetssätt och metoder utvecklas. Samtliga projektstöd hanteras nu inom ramen för Tillväxtverkets system Nyps i och med att kulturstöden gått över till Nyps. Målet bedöms vara uppnått vid årets slut om planerade och påbörjade aktiviteter kan genomföras enligt plan.

Medarbetare

Hållbar kompetensförsörjning

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att målet delvis är uppfyllt.

Pandemin har under perioden haft fortsatt stor påverkan på regionens verksamheter och resulterat i omfattande omprioriteringar i verksamheterna. Andelen hälsofrämjande och förebyggande insatser inom Företagshälsan är fortsatt lägre än före pandemin och omställningen. I stället har efterfrågan på aktiviteter såsom krisstöd, riskbedömningar och rehabiliteringsinsatser tillgodosetts.

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal är till och med augusti 2021, 0,9 procent högre jämfört med samma period 2020. Extratiden, det vill säga jour och beredskap, övertid och fyllnadstid för egen personal, har ökat med 11,5 procent. Krislägesavtal via Sveriges kommuner och regioner har varit aktiverat under perioden 16 april till och med 2 augusti. Sjukfrånvaron visar en minskning i jämförelse med 2020 års nivåer.

Vid årets slut bedöms målet vara fortsatt delvis uppnått. Medarbetaruppföljning kommer inte att genomföras under året, vilket innebär att underlag saknas för att mäta måluppfyllelsen.

Ekonomi

Långsiktigt hållbar ekonomi

Den samlade bedömningen är att målet – långsiktigt hållbar ekonomi – delvis uppnås för perioden. Bedömningen är att målet även uppnås delvis på årsbasis.

Regionen har påbörjat resan att nå en långsiktigt hållbar ekonomi. Omställningen, att minska kostnadsnivån med 700 mnkr, pågår. Regionen redovisade ett mycket bra resultat för 2020 och fortsätter att redovisa ett mycket

bra positivt resultat även 2021. Resultatet överstiger det finansiella resultatmålet, även på årsbasis trots belastningen med engångskostnad för ökad pensionsavsättning med 236 mnkr. Resultatet är påverkat av pandemin och covid-19 vården samt av att planerad verksamhet har varit neddragen under delar av året. Samtidigt finns ett uppdämt vårdbehov som ska hanteras framöver och beslut finns om statsbidrag för kompensation av merkostnader.

En positiv resultatutveckling innebär att regionens soliditet utvecklas positivt. Soliditeten är 11 procent med hela pensionsåtagandet medräknat.

Regionen har målet att pensionsportföljen under året ska uppnå 58 procent konsolideringsgrad av pensionsåtagandet. Per augusti är konsolideringsgraden 64 procent och målet uppnås således.

En förutsättning för positivt resultat är att alla verksamheter har en ekonomi i balans. Divisionerna sammantaget redovisar ett negativt resultat per augusti och årsprognosen visar att hälso- och sjukvårdsdivisionerna fortfarande har ett underskott som de måste hantera. Kostnaderna för kollektivtrafiken bedöms till ett underskott för året.

Långsiktigt hållbar ekonomi förutsätter att regionens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt. Regionen har högre kostnader för att producera hälso- och sjukvård än jämförbara sjukhus i riket. Under flera år har produktiviteten minskat.

Under 2019 började arbetet med att effektivisera processer och flöden i hälso- och sjukvården att ge ekonomisk effekt och produktiviteten förbättrades på samtliga sjukhus och skillnaden i kostnadsnivå jämfört med riket minskade. Målet är att fortsätta minska skillnaderna mot riket och att öka produktiviteten. Kostnaderna har fortsatt att minska under 2020 och 2021 som en följd av den påbörjade omställningen men även på grund av neddragen planerad verksamhet på grund av pandemin. Pandemins effekter på produktiviteten för helår 2021 är svåra att bedöma.

Regionen har beslutat att införa produktions- och kapacitetsplanering i hälso- och sjukvården med full implementering under år 2022. Det underlättar ledning och styrning för att uppnå ökad produktivitet.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Delårsrapport Region Norrbotten augusti 2021

Bilaga Delårsrapport Region Norrbotten augusti 2021, Måluppfyllelse i perspektiv

Bilaga Delårsrapport Region Norrbotten augusti 2021, Produktion, tillgänglighet och kostnadseffektiv verksamhet

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Divisionschefer

§ 200

Avsättning av medel till kapitalförvaltning 2021

Dnr 1098-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att 200 mnkr flyttas från likviditetsförvaltningen till den mer långsiktiga kapitalförvaltningen.

Ärendet

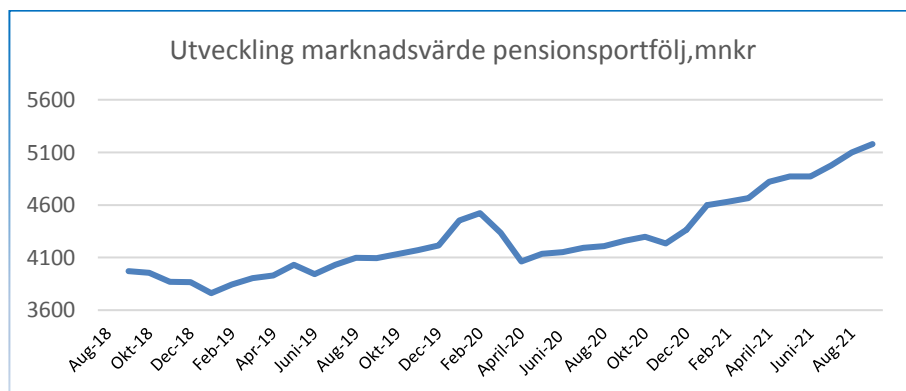
Regionen har sedan 1997 avsatt medel för framtida finansiella åtaganden i första hand för pensionsändamål. Avsatta medel har en långsiktig karaktär och ska i förvaltningen beakta regionens behov av medel för pensionsutbetalningar för redan ingångna och kommande pensionsåtaganden.

En långsiktig prognos visar ökade pensionskostnader och väsentligen ökade pensionsutbetalningar framöver. Det övergripande målet med kapitalförvaltningen är, enligt finanspolicyn, att kunna möta de framtida finansiella åtagandena gällande pensioner.

För att möta den kraftigt ökade likviditetsbelastningen är planeringen att pensionsmedlen ska ökas med hjälp av nya avsättningar och genom avkastning på avsatta medel. Under 2018 avsattes 672 mnkr, 2019 avsattes 200 mnkr och 2020 avsattes ytterligare 200 mnkr. I strategisk plan 2021-2023 har avsättning till pensionsportföljen planerats med 200 mnkr för år 2021.

Likvida medel inklusive likviditetsplaceringar prognosticeras bli högre än budgeterat, vilket förklaras av den positiva resultatutvecklingen och lägre investeringar än planerat. Det innebär att 200 mnkr kan avsättas till kapitalförvaltning enligt plan.

Marknadsvärdet på pensionsportföljen per sista augusti uppgår till 5 177 mnkr vilket är 823 mnkr högre än anskaffningsvärdet. Avkastningen hittills i år är 12,6 procent. Portföljen motsvarar 64 procent av pensionsförpliktelserna som per augusti uppgår till 8 076 mnkr.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och uppföljningsavdelningen, Ekonomidirektören

§ 201

Riktlinje för arbetsmiljöarbete i Region Norrbotten

Dnr 1110-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att godkänna reviderad riktlinje för arbetsmiljöarbete i Region Norrbotten, med följande tillägg:

- efter meningens ”Chefer har SAM-årshjulet som stöd för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete där bland annat arbetsplatsträffar ingår och arbetsmiljöfrågor hanteras” under rubriken ”Ansvar”: *”årligen genomförs dokumenterade arbetsplatsträffar där arbetsmiljöfrågor diskuteras”*.
- under rubriken ”systematiskt arbetsmiljöarbete”: *”regionen ska som arbetsgivare följa upp hur medarbetare ser på sin arbetsmiljö med en medarbetarundersökning, för att regionstyrelsen, ledning och chefer i verksamheten ska få en värdeomätare för arbetsmiljöfrågorna”*.

Yttrande till beslutsförslaget

Genom att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen kan goda arbetsförhållanden skapas och sjukdom till följd av ohälsosam arbetsbelastning minskas. God arbetsmiljö leder till ökad trivsel och engagemang i arbetet, vilket i sin tur leder till förbättrad kvalitet och produktivitet på utfört arbete. Mot bakgrund av detta är det viktigt att styrande dokument inom området är aktuella.

Sammanfattning

Riktlinjen beskriver vikten av att regionen som arbetsgivare ska bedriva ett systematiskt och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete för att skapa en god och säker arbetsmiljö. Riktlinjen tydliggör vem som ansvarar för arbetsmiljön, samt hur ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår ett tillägg efter meningens ”Chefer har SAM-årshjulet som stöd för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete där bland annat arbetsplatsträffar ingår och arbetsmiljöfrågor hanteras” under rubriken ”Ansvar” om att det årligen genomförs dokumenterade arbetsplatsträffar där arbetsmiljöfrågor diskuteras.

Anders Öberg (S) föreslår ett tillägg under rubriken ”systematiskt arbetsmiljöarbete” om att regionen ska som arbetsgivare följa upp hur medarbetare ser på sin arbetsmiljö med en medarbetarundersökning, för att regionstyrelsen, ledning och chefer i verksamheten ska få en värdeomätare för arbetsmiljöfrågorna.

Glenn Berggård stödjer Anders Öbergs tillägg.

Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslaget.

Ordföranden ställer Glenn Berggårds tillägg under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller tillägget.

Ordföranden ställer Andes Öbergs tillägg under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller tillägget.

Ärendet

Bakgrund

Det systematiska arbetsmiljöarbetet inom Region Norrbotten granskades hösten 2018 av regionens förtroendevalda revisorer. Den samlade bedömningen var att regionstyrelsen till övervägande del hade säkerställt att ett ändamålsenligt systematiskt arbetsmiljöarbete bedrevs i verksamheterna, men att det fanns oklarheter i verksamheterna kring ansvarsfördelning och dokumentation.

Om arbetsmiljöarbete

Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för arbetsmiljöområdet. Arbetsmiljöuppgifter fördelas vidare via arbetsmiljödelegationer till regiondirektör som får i uppdrag att organisera regionens arbetsmiljöarbete så att den uppfyller de krav som ställs i arbetsmiljölagen, arbetsmiljöförordningen och i arbetsmiljöverkets föreskrifter samt i gällande kollektivavtal och riktlinjer. Ansvaret delegeras sedan vidare i linjen.

Regionens reviderade riktlinje för arbetsmiljöarbete utgår från regionens medarbetarpolicy (tillika arbetsmiljöpolicy) och inkluderar samtliga medarbetare.

Genom att tydliggöra hur regionen arbetar med arbetsmiljöfrågor, från styrande dokument till tillgängliga mallar, syftar riktlinjen till att underlätta för cheferna i verksamheten att skapa en bra bas för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Riktlinje för arbetsmiljöarbete i Region Norrbotten

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör
Avdelningsdirektörer
Divisionschefer

§ 202

Uppdrag till regionfullmäktiges beredningar

Dnr 1124-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att

- Sjukvårdsberedningen för 2022 ges uppdraget att undersöka medborgarnas behov av rehabiliteringsåtgärder inom primärvården och kommunal hälso- och sjukvård, som enligt riktlinjerna utgör basen för länets rehab-patienter.
- Uppdragsberedningen för 2022 ges uppdraget att undersöka påverkan på medborgarna, där tillgång till internet är som sämst enligt täckningskollen och PTS bredbandskarta. Fokus ska vara på aktuell påverkan i medborgares vardag.

Beredningarna ska lämna sina verksamhetsrapporter till regionfullmäktige senast i oktober 2022.

Sammanfattning

Regionfullmäktiges två beredningar är sjukvårdsberedningen och uppdragsberedningen. Deras uppdrag är att öka kunskapen om medborgarnas behov och verka för bättre kontakter mellan medborgare och förtroendevalda.

Enligt beredningarnas reglemente föreslår regionfullmäktiges presidium uppdrag och uppdragslängd för beredningarna. Uppdragen fastställs av regionfullmäktige.

Regionfullmäktiges presidium föreslår att sjukvårdsberedningen för 2022 ges uppdraget att för att få en klarare bild av hur rehabilitationsåtgärderna erbjuds i länet, undersöka statusen inom rehabilitering på nivå 1 inom primärvården och kommunal hälso- och sjukvård, som enligt riktlinjerna utgör basen för länets rehab-patienter.

Regionfullmäktiges presidium föreslår att uppdragsberedningen för 2022 ges uppdraget att med tanke på att vi redan nu är i stort behov av fungerade uppkopplingar och har större behov av nättjänster framöver är det av största vikt att man närmare undersöker hur detta påverkar i vårt län. Prioriterat för dialogen är de områden där täckningen är som sämst enligt täckningskollen och PTS bredbandskarta. Fokus ska vara på aktuell påverkan i deras vardag och utvecklingspotential.

Ärendets behandling under sammanträdet

Linda Frohm (M) föreslår att sjukvårdsberedningen för 2022 ges uppdraget att undersöka medborgarnas behov av rehabiliteringsåtgärder inom primär-

vården och kommunal hälso- och sjukvård, som enligt riktlinjerna utgör basen för länets rehab-patienter.

Linda Frohm (M) föreslår att uppdragsberedningen för 2022 ges uppdraget att undersöka påverkan på medborgarna, där tillgång till internet är som sämst enligt täckningskollen och PTS bredbandskarta. Fokus ska vara på aktuell påverkan i medborgares vardag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Linda Frohms båda förslag under proposition och finner att regionstyrelsen bifaller förslagen.

Ärendet

Beredningarnas arbetssätt är medborgardialog, en samtalsmetod där både medborgare och förtroendevalda är delaktiga. När dialogen genomförs växlar deltagarna mellan att lyssna och att tala. Metoden innebär också att resultatet av dialogen utgör en del av kommande beslutsunderlag och återkopplas till medborgarna.

När beredningens ledamöter genomför dialoger ökar medborgarnas inflytande samtidigt som regionens förtroendevalda får större kunskap om medborgarnas behov.

I val av uppdrag har presidiet använt följande kriterier:

- Länsperspektivet. Det ska gå att föra dialog om uppdragen i hela Norrbotten och resultatet av beredningarnas arbete ska belysa förhållanden i hela länet.
- In- och omvärldsbevakning. Beredningarnas uppdrag ska ligga i linje med regionens uppdrag och strategier samt harmoniera med signaler och trender från omvärlden.
- Påverkansmöjligheter. Uppdragen ska kunna leda till att utvecklingsmöjligheter identifieras och att hälsovinster i länet uppnås.
- Möjlighet till dialog. Uppdragen måste gå att föra dialog om ur det perspektiv som beredningens grunduppdrag omfattar.
- Nyhetsvärde. Uppdragen ska innefatta ett nytt ämne eller belysa ett tidigare ämne på ett nytt sätt.

Sjukvårdsberedningen

Sjukvårdsberedningen arbetar med uppgifter som rör livsstilsfrågor, förebyggande hälso- och sjukvård samt länets hälso- och sjukvård och tandvård.

Regionfullmäktiges presidium lämnar följande yttrande:

De allra flesta medborgare behöver någon gång under sin livstid rehabilitera sig efter en kortare eller längre sjukdomsperiod, en operation eller pga. krävande arbetsmiljöer som sätter sina spår. Rehabiliteringen i öppenvården i Norrbotten kan variera och tillgången till specialister, t.ex. fysioterapeut eller arbetsterapeut skiljer sig åt beroende på var du bor. Det finns rehabilite-

ringsmottagningar inom primärvården runt om i länet, men förutsättningarna verkar vara olika.

Inte minst nu är behovet av behandling och rehabilitering än större pga. pandemins framfart. Vittnesmål når oss allt oftare att patienter upplever sig inte bli hjälpt tillräckligt på sin väg att åter erövra vardagen. När det gäller mer komplicerade sjukdomstillstånd som kräver en kombination av rehabiliteringsåtgärder finner sig patienterna hänvisad till en fysioterapeut som räcker över en A4-sida med några streckgubbar på som ska visa hur övningarna skall genomföras hemma.

Och så finns det en del patienter som är full av beröm över hur deras rehabilitering har följt en tydlig åtgärdsplan, hur mycket stöd de har fått och hur väl de har tillfrisknat efter t.ex. en höftoperation.

För att få en klarare bild av hur rehabiliteringsåtgärderna erbjuds i länet föreslår regionfullmäktiges presidium att sjukvårdsberedningen för 2022 ges följande uppdrag:

- För att få en klarare bild av hur rehabiliteringsåtgärderna erbjuds i länet föreslår presidiet därför att sjukvårdsberedningen undersöker statusen inom rehabilitering på nivå 1 inom primärvården och kommunal hälso- och sjukvård, som enligt riktlinjerna utgör basen för länets rehabiliteringspatienter.

Uppdragsberedningen

Uppdragsberedningen arbetar med uppgifter som rör aktuella frågor av brett allmänt intresse för länets invånare.

Regionfullmäktiges presidium lämnar följande yttrande:

Tillgång till snabb internetuppkoppling varierar stort. Vissa områden är fortfarande helt utan möjlighet att kunna delta i det digitala samhället utan att ställa sig på en stol i ett visst hörn av huset. Bredbandsutbyggnaden halkar efter, särskilt i glesbygd. Hoten hopar sig och kommer att tillta. Även sårbarheten har vi konstaterat när t.ex. en kabel grävs av eller blixten slår till och ett helt område är utan fungerande internetuppkoppling i dagar och, ibland, veckor. På regionfullmäktiges återföringsdag 2021 har information lämnats om att 5G inte kommer att bli verklighet utan ett väl utbyggt bredband.

Mycket är känt och konstaterat, men hur väl känner vi i Norrbotten till vad detta innebär för våra medborgare, företagens drift i vardagen, utvecklingen och framtiden.

Mot denna bakgrund föreslår regionfullmäktiges presidium att uppdragsberedningen för 2022 ges följande uppdrag:

- Med tanke på att vi är redan nu i stort behov av fungerade uppkopplingar och har större behov av nättjänster framöver anser vi att det är av största

vikt att närmare undersöker hur detta påverkar i vårt län. Prioriterat för dialogen är de områden där täckningen är som sämst enligt täckningskollen och PTS bredbandskarta. Fokus ska vara på aktuell påverkan i deras vardag och utvecklingspotential.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Protokollsutdrag skickas till:

Sjukvårdsberedningen

Uppdragsberedningen

§ 203**Val av ny ersättare i styrelsen för
Matlaget i Gällivare AB**

Dnr 1089-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionfullmäktige beslutar utse Unto Järvirova till ny ersättare i styrelsen för Matlaget i Gällivare AB från och med 1 november 2021.

Ärendet

Tarja Lepola har avlagt sig uppdraget som ersättare i styrelsen för Matlaget i Gällivare AB.

Unto Järvirova föreslås bli ny ersättare i styrelsen för bolaget från och med 1 november 2021.

§ 204**Revisionsrapport Palliativ vård –
uppföljande granskning**

Dnr 493-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen ger Regiondirektören i uppdrag att;

1. Säkerställa att åtgärder vidtas för att genomföra insatser utifrån revisionens rekommendationer
2. Utveckla ett kompetenscenter för palliativ vård i Norrbotten.
3. Utredda möjligheterna att öppna ett hospice i Norrbotten.
4. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på revisorernas granskning av den palliativa vården. Revisorerna lyfter ett antal viktiga utvecklingsområden för regionstyrelsen att följa upp.

Regionstyrelsen ställer sig vidare positiv till att utveckla ett kompetenscenter för palliativ vård vid Sunderby sjukhus. Ett kompetenscenter skulle ytterligare bidra till att stärka den palliativa vården och skapa bättre förutsättningar för kvalitets- och kompetensutveckling i regionen. Det är av yttersta vikt att alla palliativa patienter i länet får tillgång till en god och jämlik vård.

Sammanfattning

Regionens revisorer har genomfört en granskning gällande arbetet med att utveckla den palliativa vården samt att åtgärda konstaterade brister från tidigare granskning 2015. Revisorerna konstaterar att samtliga brister från tidigare granskning kvarstår att åtgärda, samt att ytterligare områden i behov av utveckling framkommit.

Sammanfattningsvis bedömer revisionen att regionstyrelsen inte arbetat ändamålsenligt med att utveckla verksamheten i fråga om att åtgärda konstaterade brister, samt att den interna kontrollen inom området inte varit tillräcklig.

Ärendet

Den palliativa vården inom Region Norrbotten genomgick 2015 en granskning av regionens revisorer. Revisionen fann att regionstyrelsen sammantaget inte arbetat ändamålsenligt med att utveckla verksamheten ifråga och åtgärda konstaterade brister, samt att den interna kontrollen på området varit otillräcklig.

Med anledning av detta genomförde regionen en översyn av den palliativa vården, vartefter regionstyrelsen i juni 2017 (dnr 2016-2017) beslutade att:

1. ge regiondirektören i uppdrag att vidta åtgärder för att genomföra insatser utifrån översynens förslag.
2. utöka de palliativa rådgivningsteamet till att även omfatta barn 0-17 år.
3. utveckla ett kompetenscenter för palliativ vård vid Sunderby sjukhus.

Under våren 2021 har en uppföljande granskning genomförts, med intervjuer av divisionschefer och representanter från de palliativa rådgivningsteamerna.

Granskningen har skett genom att följande fem revisionsfrågor har besvarats:

1. Vilka åtgärder har, utifrån styrelsens behandling av granskningen, beslutats och vidtagits?
2. I vilken omfattning har granskningsområdet omfattats av politisk styrning och kontroll inklusive rapportering till regionstyrelsen?
3. I vilken utsträckning har sådan kontroll/rapportering föranlett styrelsen att fatta aktiva beslut inom granskningsområdet?
4. Finns kvarstående utvecklingsbehov och isåfall vilka?
5. Har nya utmaningar avseende den palliativa vården tillkommit sedan den förra granskningen? Fokus har legat främst på pandemins inverkan på palliativ vård.

Resultatet av granskningen visar att samtliga brister i föregående granskning kvarstår samt att nya utvecklingsområden tillkommit.

Revisorernas rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar regionens revisorer följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Överväg att åter tillsätta rollen som länssamordnare med ansvar för regionövergripande utveckling och förbättringsarbete gällande palliativ vård.
- Ta fram en uppdaterad översyn av området samt tydlig handlingsplan som förankras inom berörda delar av verksamheten samt i ledningen.
- Tydliggör hur kommunikation och informationsdelning med kommunerna ska ske.
- Ta fram en handlingsplan med tydliga ansvarsområden för utveckling och uppföljning av den palliativa vården inom regionen.
- Förutom utmaningarna med pandemin finns även ett behov av att förtydliga var inom den nya organisationen som den palliativa vården hör hemma.
- Säkerställ dokumentationsrutiner samt följsamhet till inrapportering till Svenska palliativregistret.

Regiondirektörens kommentarer

I Norrbotten finns idag en etablerad struktur för den palliativa vården där rådgivningsteam ger stöd till lokala team inom alla hälsocentralers upptagningsområde, detta kompletteras av specialiserade insatser på palliativa vårdplatser (PAVA) som finns på alla sjukhus i länet.

Inom ramen för omställningen till en god och nära vård har division Läns- sjukvård och division Nära ansökt om medel för en gemensam översyn av den palliativa vården. Som en första åtgärd tillsätts en Länsamordnare till- lika uppdragsledare med uppdrag att ansvara för regionövergripande ut- veckling och förbättringsarbeten inom den palliativa vården.

I uppdraget ingår att se över organisation och ansvarsfördelning, samverkan med kommunerna, säkerställa dokumentationsrutiner, uppdatera handlings- planen för palliativ vård samt genomlys palliativa vårdplatser.

Ett kommande uppdrag för länsamordnaren kan bli att utveckla ett kun- skapscentrum för palliativ vård vid Sunderby sjukhus vilket är en viktig åtgärd för fortsatt kvalitets- och kompetensutveckling.

Samverkan mellan primärvården och den specialiserade vården är en fram- gångsfaktor för arbetet med den palliativa vården. Regionen har ett pågående arbete med uppbyggnaden av en ny struktur för kunskapsstyrning i enlighet med nationell modell. Därtill är regionen i skede med att införa den nya or- ganisationen som ska ge ett tydligare gränssnitt för samverkan mellan pri- märvård och specialiserad vård.

Sedan 2017 har de palliativa rådgivningsteamens uppdrag utökats att även innefatta barn 0-17 år med behov av palliativ vård. I väntan på länsövergri- pande riktlinjer kring detta har lokala rutiner tagits fram i samarbete mellan Piteå HC och barnkliniken i Sunderbyn och ett liknande arbete pågår mellan PRT och barnkliniken i Gällivare/Kiruna.

Digitala lösningar såsom videokonsultationer används av teamen och ett utvecklingsarbete med videokonsultationer inom palliativ vård har under 2017 och 2018 genomförts i Kalix och Piteå.

Lokala nätverk med representanter från såväl kommun som region är etable- rade i länet och de palliativa rådgivningsteamerna kallar till länsträffar 1-2 gånger per år. De palliativa rådgivningsteamet har utöver detta ett eget nät- verk inom norra sjukvårdsregionen.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Revisorernas skrivelse
 Revisionsrapport palliativ vård

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens revisorer
 Divisionschef Länsjukvård 1
 Divisionschef Länsjukvård 2
 Divisionschef Nära
 Divisionschef Funktion

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Ekonomidirektör

§ 205**Revisionsrapport Samlad uppföljande granskning**

Dnr 987-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar ge regiondirektören i uppdrag;

1. Att säkerställa ett fortsatt utvecklingsarbete gällande kontaktvägar med vården för barn- och unga med psykisk ohälsa för att säkerställa en jämlik vård i hela länet.
2. Att säkerställa att arbetet med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder verkställs.
3. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen gläds åt att revisionens uppföljande granskning visar att förbättringar skett och att de flesta frågorna inom granskningsområdena bedöms som delvis eller helt uppfyllda. Revisionsrapporten lyfter dock ett antal viktiga utvecklingsområden för regionstyrelsen att följa upp.

Regionstyrelsen arbetar aktivt för att använda revisionsgranskningarna som underlag för aktiva beslut och ändamålsenlig styrning för verksamheterna.

Sammanfattning

Regionens revisorer har gjort en uppföljande granskning av tre tidigare granskningar inom områdena vård av depression och ångest, anskaffning av medicinteknisk utrustning samt jämlik och förebyggande vård.

Revisorernas samlade bedömning är att regionstyrelsen inte helt bedrivit verksamheten samt åtgärdat konstaterade brister på ett ändamålsenligt sätt samt att arbetet inte helt bedrivits med en tillräcklig intern kontroll.

Ärendet

Regionens förtroendevalda revisorer har genomfört en samlad uppföljande granskning av tre tidigare revisionsgranskningar från 2016-2019; Omhändertagande av vård vid depression och ångest (2016), Anskaffning av medicinteknisk utrustning (2018) och Jämlik och förebyggande vård (2019).

Granskningen har skett genom att följande fyra revisionsfrågor besvarats;

1. Vilka åtgärder har, utifrån styrelsens behandling av respektive granskning, beslutats och vidtagits?
2. I vilken utsträckning har respektive granskningsområde omfattats av politisk styrning och kontroll respektive rapportering till regionstyrelsen?
3. I vilken utsträckning har sådan kontroll/rapportering föranlett styrelsen att fatta aktiva beslut för respektive granskningsområde?
4. Finns kvarvarande åtgärdsbehov och isåfall vilka?

Resultat och kvarstående åtgärdsbehov

Omhändertagande av vård vid depression och ångest

Revisionen har funnit att ett antal åtgärder vidtagits för att möta barn och ungas behov av vård inom området.

Det finns dock ett kvarstående behov av att säkerställa tillräckliga resurser och kompetens inom primärvården för att klara uppdraget i enlighet med de nationella riktlinjerna och dokumenterad ansvarsfördelning.

Anskaffning av medicinteknisk utrustning

Revisionen konstaterar att åtgärder utifrån majoriteten av de identifierade bristerna på området skett, återkopplingen varit systematisk samt att aktiva beslut fattats på området.

Jämlik och förebyggande vård

Revisionen konstaterar att arbetet med förebyggande vård fått stå tillbaka under pandemin, att vissa resultat (exempelvis deltagande i hälsosamtal) försämrats och att antagna mål för området inte nås.

Revisionen ser det som väsentligt att dokumentation och uppföljning på området stärks.

Revisorernas rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendationer:

- att Regionstyrelsen säkerställer att det finns en ändamålsenlig kontaktväg med vården för barn och unga med psykisk ohälsa (telefonlinje/digital ingång) för att säkerställa en jämlik vård i hela länet.
- att Regionstyrelsen säkerställer att arbetet med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder verkställs.

Regiondirektörens kommentarer

Omhändertagande av vård vid depression och ångest

Barn och ungas psykiska hälsa är ett prioriterat område. Den strategiska inriktningen är att främja psykisk hälsa genom tidiga, förebyggande insatser.

En flödesanalys för samverkan kring barn och unga med psykisk ohälsa är genomförd och rapporterad till ledningen för division Nära. Ett intern arbete kring hur tillgängligheten till vård vid depression/ångest (lätta till medelsvåra besvär) ska utvecklas och förbättras har inletts.

På regionstyrelsens temasammanträde 2021-06-10 genomfördes en hearing där fokus lades på den psykiska ohälsan samt vidtagna åtgärder för att förbättra styrning, kontroll och uppföljning av arbetet med psykisk ohälsa inom primärvården. Samtliga uppdrag från revisionsrapporten behandlades vid sammanträdet och bland annat följande åtgärdsförslag presenterades;

Översyn av *ansvarsfördelning och samarbetsformer* mellan primärvård och specialistpsykiatri pågår, där man bland annat ska;

- Vidga uppdraget för barn- och ungdomshälsan att gälla hela länet, öka andelen patientarbete och införa digital teknik.
- Implementera digital ungdomsmottagning (UMO) över hela länet.
- Utveckla BUP-linjen och se över frågan om gemensam ingång primärvård, UMU, BUP
- Implementera nationella Vård och insatsprogrammen (VIP) på alla vårdnivåer

En pilot med att använda en mobil applikation (Blå Appen) har genomförts inom BUP Luleå-Boden. Skattningar genomförs digitalt för att öka tillgängligheten, effektivisera och höja kvaliteten på vårdmötet samt få en jämlik bedömning och vård i hela länet.

Piloten föll väl ut och verktyget kommer med start i september 2021 att implementeras i hela länets BUP-verksamhet.

I *Vårdval primärvård 2021* anges psykisk hälsa som ett av fyra prioriterade områden. Samtliga hälsocentraler ska ha kompetens och resurser för att kunna behandla patienter med psykisk ohälsa.

Norrbottens hälsosamtal

Region Norrbottens målsättning är att alla 40-50- och 60-åringar ska erbjudas ett hälsosamtal. Pandemin har dock inneburit att hälsocentralerna haft mycket begränsade resurser att erbjuda de befolkningsbaserade hälsosamtalen, pga. omprioritering av vårdpersonalens arbetsuppgifter. Utbildningar av nya samtalsledare och planerade marknadsföringskampanjer riktade till befolkningen har inte kunnat genomföras, men kommer att ske så snart det är möjligt. Åtgärder har gjorts för att underlätta för verksamheter och deltagare, bl.a genom att enkäten digitaliserats och fylls i av deltagaren innan samtalet via 1177. Hälsocentralerna kan nu också erbjuda hälsosamtalet via digitalt vårdmöte, vilket ger fler alternativ för både deltagare och verksamhet och ger fler norrbottningar möjlighet att få ett hälsosamtal.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Revisionsrapport Samlad uppföljande granskning
 Revisorernas skrivelse

Protokollsutdrag skickas till:

Regionens revisorer
 Divisionschefer Länssjukvård
 Divisionschef Nära
 Divisionschef Funktion
 Hälso- och sjukvårdsdirektör

§ 206**Motion 12-2020 om närvarorätt vid patientnämndens sammanträden**

Dnr 917-2020

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Marianne Sandström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Yttrande till beslutsförslaget

Patientnämnden ställer sig negativ till förslaget i motionen och anser att ledamöter i såväl regionfullmäktige som regionstyrelsen redan inom ramen för nuvarande reglemente ges möjlighet att ta del av och hålla sig informerade om patientnämndens arbete.

Sammanfattning

Marianne Sandström (SD) föreslår att samtliga råd i Region Norrbotten, såväl i opposition som majoritet, ges närvarorätt på patientnämndens sammanträden.

Patientnämnden har 2021-09-23 § 8 föreslagit fullmäktige besluta att avslå motionen.

Ärendets behandling under sammanträdet

Marianne Sandström (SD) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget mot Marianne Sandströms förslag och finner att regionstyrelsen bifaller det liggande förslaget.

Ärendet**Bakgrund**

Motionären har inkommit med samma förslag även 2019. Motionen behandlades vid patientnämndens sammanträde den 25 februari 2020. Patientnämnden beslutade att rekommendera regionfullmäktige att avslå motionen. Regionfullmäktige avtog motionen vid sitt sammanträde 2020-06-10.

Motionen

Marianne Sandström (SD) har i en motion anmald till regionfullmäktige i oktober 2020 föreslagit att samtliga partier som finns representerade i regionfullmäktige, för det fall det inte har ledamöter i nämnden, ska få insynsplat i patientnämnden. Patientnämnden anses av motionären utgöra en viktig länk mellan regionmedborgare och de folkvalda representanterna i regionfullmäktige.

De partier som inte finns representerade i patientnämnden får i regionfullmäktige ta del av patientnämndens arbete genom nämndens årsrapport och protokoll. Ledamöter i regionstyrelsen får dessutom genom sin uppsiktsplikt över nämnderna ta del av protokoll, verksamhetsplaner, rapporter, granskningar, regiondirektörens rapport och uppföljningar.

Så som mandatfördelningen ser ut i regionfullmäktige idag skulle ett bifall till motionärens förslag leda till att Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna tillerkänns en insynsplats vid patientnämndens sammanträden. Enligt patientnämndens reglemente har de partier som inte representeras i nämnden inte rätt att närvara med en partiföreträdare vid nämndens sammanträden.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Regionfullmäktiges ledamöter äger möjligheten att beakta en jämn könsfördelning i valet av ledamöter och ersättare.

Bilagor:

Motion 1220-2020 om insynsplats i patientnämnden
Patientnämndens protokoll 2021-09-23 § 8

Protokollsutdrag skickas till:

Stabschef

§ 207**Motion 2-2021 om medlemskap i föreningen Klimatkommunerna**

Dnr 294-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår fullmäktige besluta att avslå motionen.

Reservation

Glenn Berggård (V) reserverar sig mot beslutet.

Yttrande till beslutsförslaget

Hållbarhetsarbetet är av Region Norrbotten utpekat som ett viktigt område och beslut har fattas om att ta fram en hållbarhetsstrategi med mål för hur Regionen ska nå Agenda 2030. Ett medlemskap i Klimatkommunerna anses dock inte gynna den processen i nuläget.

Sammanfattning

Glenn Berggård (V) anför i en motion att det lokala och regionala klimatarbetet spelar i en mycket viktig roll för att Sverige ska kunna nå både våra uppsatta nationella, men också internationella, klimatmål.

Våra kommuner och regioner har en nyckelroll i omställningen och kan göra mycket mer än idag men då behövs inspiration, erfarenhetsutbyte och stöd från andra kommuner och regioner i samma situation.

Klimatkommunerna är en förening för kommuner och regioner som vill ligga i framkant på klimatområdet. Motionären föreslår att Region Norrbotten ansöker om medlemskap i föreningen Klimatkommunerna.

Ärendets behandling under sammanträdet

Glenn Berggård (V) föreslår bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer det liggande förslaget mot Glenn Berggårds förslag och finner att regionstyrelsen bifaller det liggande förslaget.

Ärendet

Region Norrbottens klimatavtryck är en viktig fråga och ett långsiktigt, framåtsyftade och integrerat arbete behövs för ett gott resultat. Flera insatser för att utveckla regionens miljöarbete pågår.

En hållbarhetsstrategi ska tas fram som visar hur Region Norrbottens verksamheter ska arbeta för uppfyllandet av målen i Agenda 2030. Ansvar för framtagandet av hållbarhetsstrategin flyttades i samband med omorganisationen från regionala utvecklingsavdelningen till regionstaben.

Kraven för medlemskap i Klimatkommunerna är att kommunen/regionen politiskt beslutar eller har beslutat om att arbeta för att:

- kontinuerligt inventera utsläpp av växthusgaser
- sätta upp mål för att minska utsläppen
- ha en handlingsplan och genomföra åtgärder för att minska utsläppen
- kontinuerligt informera om arbetet till nätverket.

Ett medlemskap i Klimatkommunerna skulle visserligen kunna innebära ett stöd i regionens strategiska klimatarbete med utsläppsminskningar men innebär även ett ansvar att avsätta tillräckliga resurser för att utföra arbetet. För Region Norrbotten skulle ett medlemskap i Klimatkommunerna en medlemskostnad på ca 30 000kr/år samt att personella resurser till arbetet med genomförande, rapportering och uppföljning.

I dagsläget är endast en region, Region Skåne, medlem i Klimatkommunerna. Ingen kommun i Norrbotten är medlem, och endast två kommuner i Norra Sverige (Östersund och Skellefteå). Det går att delta i många av klimatkommunernas arrangemang och ta del av deras nyhetsbrev utan att vara medlem. Klimatkommunerna är rådgivande till kommuner och regioner som har skrivit under Borgmästaravtalet. I Norrbotten är Energikontor Norr regional samordnare för Borgmästaravtalet på uppdrag av dess ägare som består av länets kommuner samt Region Norrbotten.

Att deltagandet är resurskrävande samt den svaga förankringen till kommuner och regioner i norra Sverige talar emot ett medlemskap i Klimatkommunerna.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Motion 2-2021 om medlemskap i föreningen Klimatkommunerna

Protokollsutdrag skickas till:

Regiondirektör

Regional utvecklingsdirektör

§ 208

Remiss – God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa

Dnr 590-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Som ett led i att stärka hälso- och sjukvårdens och omsorgens arbete med psykisk ohälsa har den statliga utredningen för God och nära vård lämnat ett delbetänkande på området. Utredningen presenterar ett antal förutsättningar som är nödvändiga för att utveckla vården och omsorgens omhändertagande av psykisk ohälsa. Ett lagförslag ges om att det i primärvårdens grunduppdrag ska ingå att tillgodose vanligt förekommande fysiska och psykiska vårdbehov. Regionen är överlag positiv till utredningens förslag och bedömningar.

Ärendet

Den statliga utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård fick den 15 augusti 2019 ett tilläggsdirektiv om att utreda förutsättningarna och lämna förslag till utvecklingen av en ny form av skyndsamma och ändamålsenliga insatser inom primärvården vid lättare psykisk ohälsa. Syfte är att bland annat förebygga svårare ohälsa och sjukskrivningar.

Utredningens bedömningar

Primärvården är med sitt breda uppdrag den vårdnivå som har bäst förutsättningar att med ett holistiskt synsätt vara första vårdnivå för människors fysiska såväl som psykiska vårdbehov. I en personcentrerad hälso- och sjukvård utgår insatserna från den enskilda människans behov, och mindre från hur hälso- och sjukvården valt att organisera sig. Därför är primärvårdens roll i systemet så viktig. Snarare än att skapa nya separata organisationer eller strukturer för omhändertagande av den psykiska ohälsan i primärvården bedömer utredningen att befintliga primärvårdsverksamheters arbete med psykisk ohälsa bör vidareutvecklas.

Utredningen ser ett behov av att huvudmännen utvecklar och fastställer tydligare övergripande strukturer och stöd för primärvårdsverksamheternas omhändertagande av psykisk ohälsa. Det finns idag stor variation i hur olika regioner och kommuner formulerar uppdragen gällande psykisk ohälsa i primärvården. Uppdragsbeskrivningarna är ofta på en övergripande nivå som lämnar utrymme för tolkningar och riskerar resultera i ojämlig vård.

Det finns behov av att utveckla en mer systematisk och standardiserad dokumentering och uppföljning av primärvårdens arbete med psykisk ohälsa för att skapa bättre möjligheter till verksamhetsutveckling och forskning.

Utvecklingen av ett nationellt primärvårdsregister bör därför inkludera indikatorer för psykisk ohälsa.

Utredning anser att det finns behov av kompetenshöjande insatser om psykisk ohälsa på flera nivåer hos huvudmännen. Såväl till styrnings- och ledningsfunktioner som i de kliniska verksamheterna. Det finns ett behov av regionala och lokala inventeringar för att tillhandahålla relevanta kompetenshöjande insatser.

Utredningen betonar, i likhet med de föregående betänkandena om god och nära vård, vikten av att det i primärvården ges förutsättningar för medarbetarna att arbeta relationellt, med långvariga och kontinuerliga kontakter, med såväl enskilda individer som med sin närmiljö. Därmed skapas förutsättningar för förtroendefulla relationer och tillit, och en möjlighet att minska de stigma som många gånger hindrar människor från att lyfta problem med den psykiska hälsan i kontakt med hälso- och sjukvården.

Rätt stöd till psykisk hälsa

Utredningen sammanfattar sina bedömningar under tre rubriker; *Vägen in, Organisering av primärvårdens insatser* samt *Samverkan och samarbete*. Tillsammans utgör dessa tre områden en modell för ”Rätt stöd till psykisk hälsa”. Modellen bygger på ett antal principer och arbetsätt som tillsammans skapar förutsättningar för bättre bemötande och omhändertagande av den enskilde, och bättre möter behoven på befolkningsnivå.

Grundtanken är att vid psykisk ohälsa är primärvården oftast vägen in till hälso- och sjukvården. Där görs en första bedömning, ges stöd till egenvård och, om så är motiverat, behandlande insatser. Antingen på primärvårdsnivå eller via kontakt med och hänvisning till annan del av hälso- och sjukvården. I de fall kriterier för psykiatriska tillstånd inte uppfylls, kan insatser för att minska funktionspåverkan av psykiska besvär behöva erbjudas, ibland av primärvården, andra gånger via strukturerad samverkan med andra aktörer, såsom företagshälsovård, studenthälsa, föreningsliv eller socialtjänst.

Förslag till lagändring

Utredningen föreslår att det ska synliggöras i primärvårdens grunduppdrag att primärvården svarar för hälso- och sjukvård avseende både fysisk och psykisk ohälsa. I hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), 13 a kap. 1 §, om primärvårdens grunduppdrag, ska avseende första punkten formuleras så att inom ramen för verksamhet som utgör primärvård ska regioner och kommuner särskilt tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande *fysiska och psykiska* vårdbehov.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Bilagor:

Remissyttrande

God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa SOU 2021:6

Protokollsutdrag skickas till:

Socialdepartementet

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef Psykiatri

Divisionschef Nära

§ 209

Remiss – Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar

Dnr 812-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Yttrande till beslutsförslaget

För att hälso- och sjukvårdens arbets sätt vid omhändertagande av sexualbrotts offer ska ges möjlighet att bli rättssäker, jämlikt och enhetligt över hela landet är det positivt med införandet av en ny lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott införs där regionens ansvar tydliggörs.

Sammanfattning

Utredningen handlar om att stärka skyddet mot sexuella kränkningar bland annat mot bakgrund av att samhället på relativt kort tid blivit mer digitaliserat och internet har blivit en arena för utnyttjande av människor, inte minst barn och ungdomars sexuella integritet. En annan viktig parameter har varit att se över straffskalorna för sexualbrotten för att dessa i tillräcklig utsträckning ska spegla brottets allvar.

Regionen berörs främst av den del som handlar om spårsäkring efter sexualbrott (kapitel 9 i utredningen). Region Norrbotten är positiv till utredningen och välkomnar utredningens förslag.

Ärendet

Utredningen har haft i uppdrag att:

- se över bestämmelsen om sexuellt ofredande och överväga om ett grovt brott bör införas,
- analysera och se över principerna för och bestämmelserna som rör straffansvaret för sexualbrott på distans samt för utnyttjande av barn för sexuell posering,
- analysera om samlagsbegreppet i 6 kap. brottsbalken behöver förändras,
- se över straffskalorna för sexualbrotten i 6 kap. och lämna förslag på de förändringar som kan behövas för att dessa i tillräcklig mån ska spegla brottets allvar,
- utreda vissa frågor om spårsäkring efter sexualbrott, och
- föreslå förändringar i straffskalan för köp av sexuell tjänst som innebär att minimistraffet höjs från böter till fängelse

Viktiga förslag i sammanfattning

För att stärka skyddet för allvarliga sexuella kränkningar som begås på distans, till exempel över internet, föreslår utredningen att bestämmelserna om

våldtäkt och sexuellt övergrepp och motsvarande brott mot barn ska utvidgas.

Utredningen har också analyserat bestämmelsen om utnyttjande av barn för sexuell posering. Det föreslås att bestämmelsen ska utvidgas så att även ageranden där barnet varit helt passivt och försatts i en sexuell pose av gärningsmannen eller någon annan omfattas.

Utredningen föreslår vidare att nya straffbestämmelser om sexuellt ofredande mot barn, grovt sexuellt ofredande och grovt sexuellt ofredande mot barn ska införas samt att straffskalorna för ett flertal sexualbrott ska skärpas. Bland annat föreslås att minimistraffet för våldtäkt och våldtäkt mot barn ska höjas från två års fängelse till tre års fängelse och att minimistraffet för köp av sexuell tjänst ska höjas från böter till fängelse.

Utredningen föreslår vidare en ny lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott. *De för regionen viktigaste delarna i lagen beskrivs i avsnittet nedan.*

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

En ny lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott

På begäran av Polismyndigheten är läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården skyldiga enligt 6 kap. 9§ patientsäkerhetslagen att utföra spårsäkring efter sexualbrott. Det saknas dock en skyldighet för hälso- och sjukvården att utföra spårsäkring utan en sådan begäran, till exempel när en person på egen hand söker vård efter ett sexuellt övergrepp. I praktiken görs dock detta redan i enlighet med rekommendationerna i Nationellt centrum för kvinnofrids handbok om hälso- och sjukvårdens omhändertagande av offer för sexuella övergrepp. I lagstiftningen saknas det också reglering av hur lång tid spårsäkringssatser ska sparas.

Utredningen slår fast att det inte finns något alternativ till utförare av spårsäkringen än hälso- och sjukvården. Spårsäkringen bör utföras i samband med det första besöket hos hälso- och sjukvården och i samband med det medicinska omhändertagandet eftersom det annars finns risk för kontaminering av spåren.

Mot bakgrund av bland annat ovanstående föreslås en ny lag om hälso- och sjukvårdens spårsäkring efter sexualbrott. I lagen ska regleras att det är regionen som ansvarar för att erbjuda en person som har utsatts för eller kan ha utsatts för ett sexualbrott spårsäkring. I regionens ansvar ska även ingå en skyldighet att spara proverna och fynden från en spårsäkring i två år om de inte dessförinnan lämnats ut till Polismyndigheten eller en åklagarmyndighet.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen uppskattar att det totala antalet spårsäkringar som genomförs på hälso- och sjukvårdens initiativ utan en föregående polisanmälan är ungefär

1 800 stycken per år. Eftersom priset för en spårsäkringssats idag är 498 kronor per låda bedöms kostnaden för hela riket uppgå till cirka 900 000 kronor per år. Utöver detta tillkommer kostnader för förvaring av spårsäkring som bedöms uppgå till 360 000 kronor för hela riket.

Enligt förslaget föreslås regionerna få full ersättning för ökade kostnader enligt finansieringsprincipen. Förslaget bedöms därför inte medföra några ökade kostnader för regionen.

Konsekvenser för jämställdhet

Enligt betänkandet var 93 procent av de som anmälde en våldtäkt år 2019 kvinnor medan 99 procent av de som dömdes för sexualbrott var män. Utifrån detta bedöms förslagen i betänkandet kunna ha en positiv effekt för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män och utgör ett steg mot ett mer jämställt samhälle.

Konsekvenser för barn

I betänkandet har en barnkonsekvensanalys/prövning av barnets bästa gjorts, därför anses det inte finnas anledning för regionen att göra en egen sådan prövning.

Bilagor:

Yttrande över Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar
Remiss - Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar

Protokollsutdrag skickas till:

Justitiedepartementet
Stabschef
Divisionschef Nära
Divisionschef Länsjukvård 1
Divisionschef Länsjukvård 2

§ 210

Remiss – Börja med barnen! – En sammanhållen god och nära vård för barn och unga

Dnr 815-2021

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Som ett led i den omställning av hälso- och sjukvården som nu pågår lämnar den statliga utredningen för God och nära vård ett delbetänkande för hur barn och unga ska få en sammanhållen god och nära vård. Utredningen föreslår bland annat att hälso- och sjukvårdslagen förtydligas så att det framgår att regionerna ska bedriva hälsofrämjande arbete för barn och unga samt att ett nationellt hälsovårdsprogram för barn och unga tas fram.

Region Norrbotten ställer sig överlag positiv till de förslag som lämnas i delbetänkandet.

Ärendet

Bakgrund

Den statliga utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård fick den 28 november 2019 ett tilläggsdirektiv om att utreda förutsättningarna för en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Syftet är att uppnå en mer likvärdig vård som innefattar förebyggande och hälsofrämjande insatser i hela landet. Syftet är också att genom insatser inom den nära vården för barn och unga som lider av psykisk ohälsa avlasta den specialiserade barn- och ungdomspsykiatrin.

Utredningen lämnar förslag för en hälsoreform för barn och unga i Sverige som ska bidra till att minska fragmentiseringen och glappen i hälso- och sjukvården samt bryta trenden med ökad psykisk ohälsa hos barn och unga.

Utredningens bedömningar och förslag

Barndomen är en unik period i livet, präglad av anknytning, beroende, tillväxt, utveckling och varierande autonomi. Tidsperspektivet är långt och händelser i barndomen kan ge livslånga konsekvenser. Barn är mer sårbara och systemberoende än vuxna och därför behöver hälso- och sjukvården arbeta familjecentrat utifrån ett helhetsperspektiv med kunskap om barnets närmiljö. Att barn ges förutsättningar för en hälsosam utveckling ger vinster för individ, familj och hela samhället.

Hälsofrämjande arbete befästs i lag

Utredningen bedömer att det behövs en tydligare och mer enhetlig styrning

av hälsofrämjande och förebyggande insatser till barn och unga. Utredningen lämnar förslag som kommer att tydliggöra vårdens ansvar för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet mot barn och unga. Då kan vården bli mer sammanhållen och lika för alla, även om den är uppdelad på flera verksamheter.

Nationellt hälsovårdprogram från 0–20 års ålder

Vidare förslås att ett nationellt hälsovårdsprogram tas fram som tar ett helhetsgrepp om barns och ungas hälsa, utveckling och välmående under hela uppväxttiden. Samtliga berörda myndigheter, huvudmän för hälso- och sjukvård och skola, professions-, patient- och närståendeorganisationer bör vara delaktiga i detta arbete. Det nationella hälsovårdsprogrammet ska vara vägledande för verksamheterna och tydliggöra vad barn och unga och deras vårdnadshavare kan förvänta sig av barn- och ungdomshälsovården i form av hälsofrämjande och förebyggande insatser. I detta ska hälsouppföljning, hälsobesök och föräldraskapsstöd vara centrala beståndsdelar som bör erbjudas under hela uppväxttiden, från graviditet till vuxen ålder. Utredningen bedömer att det befintliga programmet för barnhälsovården som regionerna ansvarar för bör utgöra en viktig grund och utgångspunkt för arbetet med hälsovårdsprogrammet och de insatser som riktas till barn och unga under hela uppväxten.

Sex steg för ett bättre stöd till barn och unga med psykisk ohälsa

Utredningen föreslår att vården för barn och unga som mår psykiskt dåligt utvecklas i sex steg:

1. Hela samhället har ett ansvar för den psykiska hälsan. Exempelvis är förskolan och skolan viktiga för att minska risken att barn och unga börjar må dåligt.
2. En sammanhållen vård som arbetar utifrån hälsovårdsprogrammet kan tidigt hitta och hjälpa barn och unga med psykisk ohälsa.
3. Primärvården får ett tydligare ansvar. De som mår psykiskt dåligt ska kunna vända sig dit i första hand.
4. Primärvården får bättre kunskap och resurser för att möta barn och unga med psykisk ohälsa och deras familjer.
5. Den specialiserade vården bör stötta primärvården och elevhälsan, och hjälpa till att avgöra vilka som kan få hjälp av primärvården och vilka som behöver specialiserad vård.
6. Den specialiserade vården, socialtjänsten, förskolan och skolan behöver samarbeta kring barn och unga som behöver mycket hjälp under lång tid.

Fler förslag och rekommendationer i korthet

- Gör det enklare för barn och unga att få en fast vårdkontakt.
- Stärk samverkan mellan vården och skolan.
- Stärk samverkan mellan vården, socialtjänsten och tandvården.

- Gör barn och unga mer delaktiga i att planera och utforma vården.
- Skapa en tryggare övergång från vård för barn till vård för vuxna.

Författningsförslag

Samtliga lagförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

3 kap. 2 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att hälso- och sjukvården ska arbeta för att förebygga ohälsa. Paragrafen föreslås ändras så att den uttryckligen anger att hälso- och sjukvården också ska arbeta för att främja hälsa.

6 kap. 2 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt att meddela föreskrifter för hälso- och sjukvården. Ett tillägg föreslås som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har rätt att meddela föreskrifter om hälso- och sjukvårdens arbete för att främja hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga.

7 kap. 7 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om regionens skyldighet att samverka i planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården. Ett tillägg föreslås om att regionen vid planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården till barn och unga särskilt ska samverka med huvudmän inom skolväsendet.

Förslag till lag om ändring i patientlagen (2014:821)

6 kap. 2 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en fast vårdkontakt ska utses för patienten. Ett tillägg föreslås som innebär att en fast vårdkontakt ska utses för en patient som inte har fyllt 21 år om patienten begär det eller om det kan antas att det är nödvändigt för att tillgodose hans eller hennes behov.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningen bedömer att förslagen får positiva konsekvenser för samhällsekonomin samt kommer att bidra till en mer resurseffektiv hälso- och sjukvård. Utredningen ser att inledningsvis kommer regionerna få vissa kostnader i samband med implementeringen men på längre sikt bedöms intäkterna vara större än kostnaderna. Utredningen anser inte att regionerna ska få ersättning enligt finansieringsprincipen, då det dels anses vara precisering av uppdrag som regionerna redan har ansvar för samt dels för att förslagen i utredningen förväntas ge upphov till minskade kostnader.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Konsekvenser för barn

I betänkandet har en barnkonsekvensanalys/prövning av barnets bästa gjorts, därför anses det inte finnas anledning för regionen att göra en egen sådan prövning.

Bilagor:

Remissyttrande

Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga

Protokollsutdrag skickas till:

Socialdepartementet

Stabschef

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef Länssjukvård 1

Divisionschef Länssjukvård 2

Divisionschef Nära

Divisionschef Funktion

Divisionschef Psykiatri